

rood

#20

Belgie - Belgique
P.B.
1/9352
Afgiftekantoor Brussel 7

PRIJS: 1,50 EURO
JAARGANG 39 • FEBRUARI 2006
MAANDBLAD
WWW.SAP-POS.ORG

De wereld begrijpen om de wereld te veranderen

Wereld Sociaal Forum 2006 A world to win!

China De geboorte van een reus

Bart Somers bakt het weer bruin

Weg met die lastposten van "Rzoezie"

Het Mechelse stadsbestuur heeft tegen drie verantwoordelijken van Rzoezie een klacht lopen wegens laster en eerroof. Volgens Bart Somers en co. hebben de drie in een interview met P-Magazine het politiekorps afgeschilderd als "een bende racisten". "Rzoezie jut de allochtone jongeren op. Ze maken onze stad kapot. De maat is vol", roept Somers. Het stadsbestuur zet Rzoezie het mes op de keel: als de drie niet opstappen, zal dat gevolgen hebben.

Het eerste gevolg is alvast dat Ludo De Witte, auteur van "Wie is bang voor moslims?" kwaad in zijn pen is gekropen. In een opiniestuk in De Standaard repliceert hij: "Na het criminaliseren van Abou Jahjah is het vandaag de beurt aan Rzoezie, dat jongeren van Marokkaanse origine organiseert. In P-Magazine zeggen de mensen van Rzoezie dat het aantal Mechelse agenten met Vlaams Belang-sympathieën niet te tellen is. Voor Somers is dit een onaanvaardbare veralgemening. Maar hoe zit het nu: is politieracisme een probleem? Feit is dat er weinig klachten zijn over politieracisme. Dat is verklaarbaar. Klachteninstanties worden niet ernstig genomen: bewijzen leveren is moeilijk (het is jouw woord tegen dat van de agenten), er is angst voor wraak achteraf en bovenal: wat levert het op? Zelfs zware gevallen

van mishandeling worden niet gemeld. Zo viel mijn Congolese vriend midden jaren negentig in handen van rijkswachters. Hij was illegaal in België. In de kazerne is deze zachtmoedige man in elkaar geslagen en nadien uit zijn cel gesleept voor een schijnexecutie. We smeekten hem om klacht in te dienen, maar hij durfde niet, uit angst voor represailles.

Wie doorvraagt, hoort een resem verhalen over politieracisme - van het niet-opmaken van pv's als allochtonen de slachtoffers zijn, tot het systematisch controleren van allochtone burgers. Dat wordt bevestigd in zeldzaam onderzoek. In de jaren negentig stelde de Utrechtse professor Bovenkerk vast dat zes op de zeven Antwerpse discotheken allochtonen weigeren en dat twee op de drie er bijgehaalde agenten weigeren een pv op te stellen. Rzoezie heeft dus gelijk als het politieracisme aanklaagt." (DS 13/01/06) ■

www.internationalviewpoint.org

Engelstalige site met elke week nieuwtjes en analyses van de Vierde Internationale

Indien de arbeidersbeweging en de sociale bewegingen overwinningen willen boeken tegen het neoliberale Europa zullen ze niet anders kunnen dan hun strijd en hun acties te "euro-peaniseren". In die zin spelen de Europese havenarbeiders en hun vakbonden een echte trekkersrol.

In 2003 wisten ze een eerste keer een neoliberale havenrichtlijn te kelderen. Volgens die richtlijn zou ondermeer het laden en lossen van schepen voortaan door de bemanning van die schepen zelf kunnen gebeuren. Dat zou niet enkel de jobs van de havenarbeiders maar ook de veiligheid op losse schroeven zetten. Door aanhoudende mobilisaties en stakingen op Europees niveau en door acties in verschillende havensteden en aan de Europese instellingen in Brussel en Straatsburg wisten de havenarbeiders die richtlijn onderuit te

concurrentie tussen de arbeiders zou ontstaan en hun collectieve kracht wel eens snel gebroken zou kunnen zijn.

Op 18 januari heeft het Europees Parlement de richtlijn onder druk van de acties en het protest met een brede meerderheid verworpen. 532 van de 677 afgevaardigden stemden tegen de richtlijn. Het is duidelijk dat een meerderheid van de parlementsleden het voorstel politiek onhaalbaar vonden onder druk van de protesten en de acties. Het parlement is immers geen verzameling van antineoliberale politici, wel integendeel. Datzelfde parlement dreigt immers in februari wél de richtlijn Bolkestein goed te keuren, een richtlijn die de ganse dienstensector in Europa wil liberaliseren en evenzeer de concurrentie tussen de Europese werkmensen wil opdrijven. Door hun aanhoudende mobilisaties en hun Europees gecoördineerde acties

De havenarbeiders tonen de weg

halen. De toenmalige Transport-commissaris Loyola de Palacio gaf zich echter niet zomaar gewonnen en diende kort voor haar vertrek uit de commissie en zonder overleg met de vakbonden een nieuw voorstel in.

Die havenrichtlijn bis (Port Package 2) beoogde hetzelfde: de havenactiviteiten van de 400 Europese havens liberaliseren en openstellen voor de concurrentie. Vooral de zelfafhandeling bleef de bonden een doorn in het oog. Het betekent immers dat je een neerwaartse spiraal organiseert inzake werkvoorwaarden en dat de jobs van de havenarbeiders op de helling komen te staan. Vandaag zijn de havenarbeiders verbonden aan de haven, beschikken ze over sterke vakbonden en kunnen ze collectief in actie komen indien nodig. Volgens de richtlijn zouden bedrijven voortaan hun eigen afhandelingspersoneel kunnen kiezen, om te laden en te lossen, waardoor er een onderlinge

tonen de havenarbeiders ons de te volgen weg: slechts wanneer er een reële vrees bestaat dat het goedkeuren van zo'n richtlijn tot teveel economische chaos en stakingen zal leiden, denkt men twee keer na alvorens het licht op groen te zetten.

Twee dagen voordien betoogden in Straatsburg zo'n 3000 Belgische havenarbeiders samen met duizenden Europese collega's. De sfeer tijdens de actie was grimmig en de Franse politie reageerde stuntelig en paniekerig. Een tiental Belgische arbeiders werden gearresteerd. Acht van hen werden via een snelrechtprocedure veroordeeld tot effectieve celstraffen tot vier maanden. De vakbonden stellen de willekeur van deze veroordelingen maar ook de strafmaat aan de kaak. Gelukkig kwamen er snel solidariteitsacties op gang kwamen vanuit de vakbonden en de civiele samenleving. Die arbeiders verdienen onze morele en materiële steun! ■

rood maandblad voor socialistische democratie.
Uitgegeven door de Socialistische Arbeiderspartij (SAP), Belgische afdeling van de Vierde Internationale

Verantwoordelijke uitgever: D. Dessers.

Redactie: Ataulfo Riera, Matthias Lievens, Céline Caudron, Freddy De Pauw, David Dessers, Chris Den Hond, George Dobbeleer, Frédéric Lehenbre, Olivier Bonfond, Sébastien Brulez, Stephanie Staiesse, Virginie Godet

Werken mee aan dit nummer: Daniel Tanuro, Filip Debodt, Sergio Ferrari, Michel Husson

Redactie en administratie: Plantinstraat 20, 1070 Brussel, 02/523.40.23, rood@sap-pos.org, www.sap-pos.org.

Tarieven:

Prijs per nummer: 1,5 euro

Abonnementen: 15 euro per jaar (10 nummers), 10 euro voor kleine inkomens (studenten, werklozen), buitenland: 25 euro per jaar.

Aanrader: neem een permanente opdracht van bijvoorbeeld 15 euro per jaar!

Storten op rekening "Avanti" **001-4012225-90** met vermelding van "Rood"

In de 19de eeuw begon de industriële productie van asbest. Sinds 1 januari 2005 verbiedt een Europese richtlijn volledig het gebruik ervan. Het Franse vliegdekschip "Clemenceau" zou moeten ontdaan worden van haar asbest in India. De hete appel wordt doorgeschoven. Al degenen die de loftrompet afstaken over de verdiensten van asbest, proberen er zich nu van te ontdoen. In het begin van de 21ste eeuw telt men duizenden slachtoffers en het ergste moet nog komen.

DOOR SEBASTIEN BRULEZ

Asbest doodt!

Een stilte die veel kost... aan mensenlevens

Meer dan een eeuw is dus nodig geweest opdat de giftigheid van asbest zou worden erkend. "Erkend", niet "gekend". De nuance is belangrijk, want ziekteverschijnselen doen reeds hun intrede in het prille begin van de industriële productie. Maar in de meeste gevallen doen de privé-bedrijven er alles aan om de ziektes te verdoezelen, met de medeplichtigheid van de regeringen.

DE LEUGEN HEEFT TIENTALLEN JAREN GEDUURD

Bij ons, in Harmignies, nabij Bergen, is de fabriek Coverit (een filiaal van de groep Eternit) een schoolvoorbeeld. Zij heeft haar poorten gesloten in 1987. Sommigen hebben er 30 jaar gewerkt, zonder dat ze waren geïnformeerd over het dodelijke karakter van het gebruikte materiaal. Michel Verniers, lange tijd vakbondsafgevaardigde van het bedrijf, legt uit wat hem aangezet heeft zich te interesseren aan het probleem: "Na de sluiting van het bedrijf merkte ik dat meer en meer voormalige collega's vroegtijdig stierven. Ik ben dan een lijst gaan bijhouden van de sterfgevallen en een onderzoek begonnen naar de asbest. De cijfers zijn hallucinant. Van de 220 arbeiders die het bedrijf telde, zijn er 116 dood en 49 ziek. Van de 116 doden zijn er 4 zelfmoorden wegens hun ziekte."

Maar waarom kwam er geen reactie na zovele jaren? "Nooit heeft iemand ons gezegd dat asbest slecht was. In hogere kringen wist men dat nochtans heel goed," vertrouwt Vivian Lescaut ons toe. Ook hij is voormalig arbeider bij Coverit. "Ik werd in 1977 aangenomen en ik heb nooit iets horen zeggen over de kwalijke gevolgen van asbest. Enkele weken later zijn journalisten ons komen vertellen dat asbest slecht is voor de gezondheid. De patroon heeft hen buitengezet en ons aangemaand niet te luisteren naar journalisten. Volgens hem was dat desinformatie. Tot dan

werkten wij zonder enige bescherming. Iets later kwam men ons vertellen dat we voorzorgen moesten nemen, maar dat waren minimale voorzorgen. Aangezien toen geen enkele arbeider ziek was, waren we ons niet bewust van het gevaar."

ASBEST : EEN TIJDBOM

Het duurt inderdaad enige tijd vooraleer de ziekteverschijnselen zichtbaar zijn. Soms duurt het 20 tot 30 jaar voor de pathologie duidelijk opkomt. Een Franse studie van 1998 gaf het volgende resultaat: "Tussen 1996 en 2020 zouden 20.000 sterf-

gevallen bij mannen en 2900 bij vrouwen rechtstreeks in verband kunnen liggen met de mesotheliome". (1) Een tweede studie onthult dat "de sterfgevallen te wijten aan mesotheliome in Frankrijk nog gedurende een lange periode zullen toenemen. De piek in de sterfgevallen zal komen tussen 2025 en 2040 met een jaarlijks gemiddelde bij mannen van 50 tot 79 jaar gaande van 1140 tot 1300." (2)

Michel Verniers et Vivian Lescaut zijn beiden vrijwillige medewerkers van de cel asbest van het Waalse ACV, opgericht op hun eigen initiatief, na een vakbondsvergadering. Mevr. Declerc, weduwe van een arbeider bij Coverit, vervoegde hen snel. "Tot aan de dood van mijn man, was ik er me niet van bewust dat asbest tot dergelijke ziektes kan leiden", vertelt ze ons.

Vandaag hopen ze dat hun eisen worden gehoord. "Geïsoleerde personen proberen ons soms te helpen, maar geen enkele politieke partij is tot nu toe bereid haar borst nat te maken." Wat zijn hun eisen? "Een hogere schadevergoeding en de oprichting van een fonds voor

schadevergoeding voor de asbestarbeiders en hun omgeving, de veroordeling van de patroons en de erkenning van hun niet-excuseerbare fout, herstelbetalingen voor alle slachtoffers en hun families zodat de overlevenden financieel kunnen overleven."

DE WINST WORDT GEPRIVATISEERD, DE SCHULD IS COLLECTIEF...

De drie ACV-vrijwilligers klagen het huidige systeem van schadevergoeding aan : "Het zijn de patroons die zich verrijkt hebben gedurende jaren door ons te besmetten en vandaag is het de gemeenschap die de schadevergoeding moet betalen." De erkenning van een niet-excuseerbare fout zou toelaten sommige werkgevers voor de rechtbank te dagen. Vooral

omdat alles erop wijst dat het gevaar van asbest bewust is geminimaliseerd. "Als iemand bij een medisch onderzoek ademhalingsmoeilijkheden had, kreeg hij als antwoord dat hij teveel rookte! Ze probeerden altijd in het verleden van het individu te graven om daar de oorzaak van de ziekte te zoeken zodat het bedrijf niet beschuldigd werd."

In 1985 vraagt de directie aan de arbeidsgeneesheer om de medische testen op de werknemers diepgaander te voeren, met de belofte de resultaten kenbaar te maken en hen op de hoogte te houden van eventuele problemen. Deze belofte werd nooit waargemaakt en de arbeiders

hebben geen toegang gehad tot hun medisch dossier. In juli 1987 sluit de onderneming definitief haar deuren. "Toen het bedrijf sloot, waren de arbeiders treurig. Als ze geweten hadden, wat hen nog te wachten stond, zouden we blij geweest zijn met de sluiting. De bedrijfsleiding beweerde dat de fabriek niet winstgevend was, maar dat was absoluut fout. Ze wist dat ziektes gingen uitbreken, daarom heeft ze het bedrijf gesloten. De eerste gevallen zijn trouwens opgekomen niet lang na de sluiting," vertelt ons Michel Verniers.

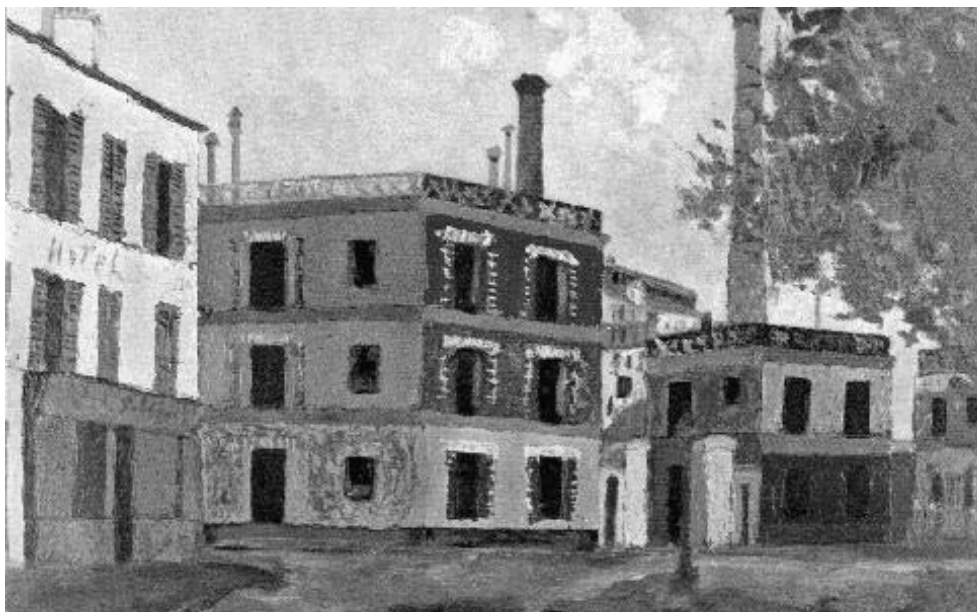
Ondanks het verbod in Europa worden jaarlijks nog 2 miljoen ton asbest geproduceerd, in naam van de winst (3). Canada is de vierde producent in de wereld met 200.000 ton. Als de productie van asbest gewoon aanhoudt, ondanks het erkende gevaar van de asbeststoffen, betekent dit dat nieuwe markten aangeboord zijn in landen in Azië. ■

(1) Zware kanker die specifiek in verband wordt gebracht met asbest.

(2) Onderzoek dat voorkomt in het "rapport van de Franse regering voor het parlement, dat de financiële gevolgen onderzoekt voor de slachtoffers van asbest voor het jaar 2003 en de 20 volgende jaren."

(3) "De wereldmarkt opent zich naar Azië en Rusland," Le Monde, 28/12/05

Voor meer informatie over de asbestproblematiek, raadpleeg de brochure ABVV-ACV, "Asbest, een dodelijk gevaar", op de site www.rise.be

"De enige oplossing is eenheid tegen de bezetting"

Voor sommigen zijn het de duivels in levende lijve. Maar wat ook je mening is over hen, Hamas blijft een deel van het Palestijnse verzet, met trouwens een groeiende aanhang. Hun standpunt publiceren maakt deel uit van een eerlijke informatie over het verzet tegen de zionistische bezetting. In augustus 2005 maakten we in Ramallah een interview met Hassan Youssef, woordvoerder voor Hamas in de Westelijke Jordaanoever. Eén maand later, bij een massale arrestatiegolf van Palestijnse militanten van verschillende pluimage, wordt hij gearresteerd door het Israëlische leger. Bij het schrijven van deze lijnen kennen we de uitslag nog niet van de verkiezingen in Palestina van eind januari 2006. Maar alle opiniepeilingen geven een doorbraak voor Hamas. In tegenstelling tot Javier Solana en Bush, die ermee dreigen de steun aan de Palestijnse autoriteit op te zeggen als Hamas wint, proberen wij de keuz van de Palestijnen te begrijpen.

INTERVIEW DOOR MIREILLE COURT EN CHRIS DEN HOND, RAMALLAH

DE BURGEMEESTER VAN BETHLEHEM EN VAN RAMALLAH ZIJN LEDEN VAN HET VOLKSFRONT FPLP, VERKOZEN MET DE STEUN VAN HAMAS TEGEN DE KANDIDAAT VAN FATAH. HOE VERKLAART U DEZE ALLIANTIE?

Hassan Youssef : In principe is er niet alleen een alliantie met het FPLP, maar ook met andere politieke stromingen. Wij zijn voor openheid naar de anderen, wij zijn niet sectair. Wij geloven dat het mogelijk is met de andere samen te leven en te discussiëren. Sinds Madrid en de Oslo-akkoorden en de periode daarna, hebben we gemeenschappelijke standpunten met het FPLP. De leiding van Hamas en het FPLP discussiëren in de Westelijke Jordaanoever en in Gaza over een eventuele alliantie bij de verkiezingen. Wij, de Palestijnen, menen dat de enige oplossing bestaat in de eenheid tegen de bezetting, die heel het Palestijnse verzet wil elimineren. Ondanks de ideologische meningsverschillen die we hebben met het FPLP, menen wij dat zij de meest geloofwaardige en samenhangende organisatie zijn wat betreft de rechten van ons volk.

ALS U AAN DE MACHT BENT, GAAT U DAN EEN ISLAMITISCH-FUNDAMENTALISTISCH BEWIND INSTALLEREN, ZOALS DE TALIBAN?

Hassan Youssef : Wij willen niet dat ons model gelijkt op het model van de Taliban of Al Qaida. Hun filosofie is niet gebaseerd op een juist begrip van de islam-godsdienst. Zij interpreteren die als een slogan. Wij geloven in een Islam die in dialoog wil treden en wil samenleven met de andere, met andere beschavingen, zonder onderlinge conflicten; een Islam die gelooft in de wetenschap, de ontdekking en de oorsprong van de wereld; een Islam die de vrouw respecteert, die gelooft in de sociale gelijkheid en het verdelen van rijkdom, een Islam die gelooft in de overmacht van de wet en de onafhankelijkheid van de rechtspraak, in de gelijke kansen tussen mensen en het recht van de burgers, een Islam die gelooft in de vrijheid. Dat is onze interpretatie van de Islam. De Islam-interpretatie van de Taliban is een foute.

EN DE HEZBOLLAH ?

Hassan Youssef : De oriëntatie van de Hezbollah is duidelijk. Ze behoren tot de sjijietische gemeenschap, maar

dat zijn voor ons details. Wij menen dat de Hezbollah een beweging is met een project en een doel die hetzelfde zijn als de onze. Onze verschillen zijn bijkomstig. Hun programma en hun visie staan heel kort bij de onze. Ik denk dat ze dezelfde mening hebben over Al Qaida en de Taliban dan wij.

ALS JULLIE AAN DE MACHT KOMEN, ZULLEN DAN DE VROUWEN GEEN RECHTEN HEBBEN EN DE JODEN IN DE ZEE GEWORPEN WORDEN?

Hassan Youssef : (lacht) Dat is totaal fout. De vrouw maakt deel uit van onze beweging en onze realiteit. Ze is lid van ons politiek bureau. Vrouwen krijgen van ons de toestemming om

tegen de bezetting te vechten op hetzelfde niveau als mannen. Wij hebben vrouwelijke martelaars en zusters die voor heel hun leven in de gevangenis zitten. De vrouw die tot de langste gevangenisstraf is veroordeeld, 17 keer levenslang, is een vrouw van Hamas: Alham Tamimi. Bij de laatste gemeenteraadsverkiezingen waren er 180 vrouwelijke kandidaten. 140 daarvan zijn militanten van Hamas. Dat is een duidelijk bewijs dat wij de vrouwen ondersteunen. Vrouwen van ons zijn ingenieur, advocaat, dokter, professor aan de universiteit, in de religie en in de politiek. Wij leggen vrouwen geen beperkingen op, integendeel, wij stimuleren de vrouwen om hun rol op te nemen in de maatschappij zoals de mannen.

In verband met "joden in de zee gooien", dat zijn uitspraken die niet van ons komen. Dat is onjuist. Wij zijn niet tegen de joodse godsdienst, wij zijn tegen de Israëlische bezetting die onze grond en onze heilige plaatsen controleert. Het zijn zij die ons volk hebben verjaagd, zij hebben ons volk uitgemoord. Met hen hebben we een conflict. Alle middelen zijn goed om een einde te maken aan de bezetting van ons grondgebied. Er zijn onderhandelingen ge-voerd, in Oslo en in Madrid, vele ontmoetingen hebben plaatsgevonden, maar zonder resultaten. Wij rekenen niet veel op onderhandelingen, want de bezettingsmacht gebruikt die onderhandelingen om op het terrein voldongen feiten te scheppen. Sinds de Oslo-akkoorden is de kolonisatie niet alleen veel meer dan verdubbeld. Ze zijn Jeruzalem hele-

maal joods aan het maken en aan het isoleren. De aanvallen tegen ons volk nemen niet af, elke dag gebeurt er iets. De onderhandelingen zijn een schaamlap om de bezetting en de kolonisatie te verdoezelen. Wij denken dat onderhandelen onder Israëlische bezetting niet nuttig is. ■

Solana weigert een rapport van diplomaten te publiceren dat Israël bekritiseert

De diplomaten van de Europese Unie, werkzaam in Jeruzalem en in Ramallah, hebben aan een rapport gewerkt dat de politiek analyseert van Israël in de regio van Jeruzalem. Geen rapport van "Israëlische activisten of pacifisten", evenmin van "pro-palestijnse extremistische groepen", neen, van serieuze diplomaten. Dat rapport kan niet verkeerd begrepen worden. Het toont aan dat de "expansie van de kolonies in de Westelijke Jordaanoever, de bouw van de muur, het vernielen van Palestijnse huizen in Oost-Jeruzalem een bewuste Israëlische politiek is, die het praktisch uitsluit om ooit tot een eindakkoord te komen, aanvaardbaar voor de Palestijnen, over het statuut van Jeruzalem." De diplomaten voegen eraan toe dat de bouw van de muur niet enkel ingegeven is door veiligheidsoverwegingen en dat het traject van die muur 230.000 Palestijnse burgers van Oost-Jeruzalem afsluit van die van de Westelijke Jordaanoever.

Dus, groot schandaal? Helemaal niet. Javier Solana, de Hoge Vertegenwoordiger voor de buitenlandse politiek van Europa heeft kurkdroog aan zijn minis-

ters uitgelegd "dat de invloed van Europa op Israël sterk zou in het gedrang komen als het rapport zou worden openbaar gemaakt" (sic). De Europese Unie besliste dus in december om het kritisch rapport van de Israëlische aanwezigheid in Oost-Jeruzalem niet te publiceren. En dat is niet alles. De Europese Unie dreigt ermee de steun aan de Palestijnse autoriteit op te zeggen als Hamas de verkiezingen wint.

De UJFP, de Franse joodse progressieve unie (collega's van de Belgische UPJB) maakt zich kwaad en verspreidde volgend persbericht: "Europa steunt de Palestijnen op voorwaarde dat ze tonen dat ze de Europese steun waard zijn. Dat leiden we af uit de verklaringen van Javier Solana. Hij dreigt ermee alle financiële steun op te schorten als Hamas de verkiezingen van 25 januari wint. Tezelfdertijd weigert de Europese Unie een rapport te publiceren dat bekritiseert hoe de staat Israël de verjoodsing van Jeruzalem in werking stelt "om niet tussen te komen in een verkiezingscampagne", aldus de EU. Men kan de houding van de Europese Unie als volgt samenvatten: "We moeten niets in de

weg leggen van Israël, zeker niet in verkiezingsperiode. De Palestijnen moeten ons niets in de weg leggen als ze willen dat we ze verder steunen, dus bijgevolg moeten ze niet voor kandidaten stemmen die wij niet willen."

Wij weten al heel lang dat Europa de Israëlische politiek ondersteunt en dat ze weigert meer dan symbolische stellingen in te nemen ten voordele van de Palestijnen. We zien hier de restanten van een schuldgevoel uit het verleden. Zo kan Europa zich veroorloven lessen in democratie te geven aan een volk dat bezet wordt, waarbij de bezetter elke dag een stuk van haar grondgebied afknabbelt om zijn droom te verwezenlijken: een joodse staat van de Middellandse Zee tot aan de Jordaanoever. De Israëlis zeggen enkel dat Hamas het recht niet heeft om kandidaten voor te stellen, dat zoiets de deur dichtdoet voor een vredesperspectief (alsof er een perspectief bestond!!!). Het meest efficiënte middel om Hamas te bekampen is een einde te maken aan de bezetting, dat juist een voedingsbodem betekent voor Hamas. (persbericht van UJFP van 13/01/06) ■

Dood of niet dood als u deze regels leest, wij gaan alleszins niet huilen om het lot van deze oorlogsmisdadiger. Toch wel een rare evolutie: de media en politici maken zich zorgen "over de toekomst van het vredesproces", alsof het vredesproces niet vakkundig de nek is omgedraaid door deze man die nu omschreven wordt als "een vredesduif".

Michel Warschawski zet even orde op zaken.

SHARON

oorlogsmisdadiger

VANUIT JERUZALEM, MICHEL WARSCHAWSKI

In tegenstelling tot wat de media beweren, was Sharon geen "vreedzaam man" die de intentie had om onderhandelingen terug op te starten met de Palestijnse leiding met het oog op het bereiken van een "rechtvaardige overeenkomst". Hij is het nooit geweest, ook niet de afgelopen twee jaar en hij heeft zelf nooit bewoerd het te zijn. Erger: Sharon verwierp expliciet de mogelijkheid om vrede te bereiken tussen Israël en de Arabieren. Hij was na Ben Gourion de eerste Israëlische leider die een globale politieke visie had.

Sharon had een project op lange termijn, een globaal, nationaal project dat we kunnen samenvatten in vier punten. Ten eerste, de oorlog van 1948 is nog niet afgelopen en de definitieve grenzen van Israël moeten nog niet worden vastgelegd. Ten tweede, de prioriteit van Israël voor de volgende 50 jaren is een joodse continuïteit te creëren van de Middellandse Zee tot aan de Jordaan via een ononderbroken proces van inplanting van kolonies. Ten derde, om het joodse karakter te bewaren van Israël moeten de Palestijnen worden uitgesloten van die staat, ofwel door hen uit te drijven, ofwel door hen op te sluiten in enclaves, een soort Indiaanse reservaten. Tenslotte, het vierde kenmerk van Sharon's project, is dat geen enkele Arabier in de volgende 50 jaar vrede zal sluiten met Israël. Aangezien Israël dus geen partners zal hebben, zal de eventuele oprichting van een "Palestijnse staat", met vastgelegde grenzen en alle

nodige beperkingen unilateraal worden vastgelegd door de Israëlische regering.

Het verdwijnen van Sharon van de politieke scène betekent helemaal niet het einde van een ingebeeld vredesproces, maar toch is dit geen klein incident in de politieke conjunctuur. Sharon was de enige persoon die in staat was zijn partij, Likoud, te verlaten en op enkele weken tijd Kadima ("Vooruit") op te richten, en daarmee volgens opiniepeilingen meer stemmen te behalen dan Likoud en de travaillisten samen. Het probleem van Kadima is dat het gaat om de partij van één enkele persoon, een structuur die als doel had aan Sharon, en aan hem alleen, de middelen te geven zijn politiek in werking te stellen. Het gaat trouwens om een verzameling deserteurs van bijna alle politieke partijen van Israël, gaande van extreemrechts tot linkse zionisten. Aangezien de volgende verkiezingen reeds in maart plaatsvinden, zal de leiding van Kadima amper de tijd hebben om zich een politiek profiel aan te meten en een leiding samen te stellen die in staat is de Israëlische

sche kiezers te overtuigen dat ze de politiek van Sharon kunnen voeren zonder Sharon. Sommige leiders van Kadima zijn reeds in het geheim hun terugkeer aan het onderhandelen naar de partijen van waaruit ze gedeserteerd zijn. Benjamin Netanyahu (Likoud) en Amir Peretz (Arbeiderspartij) lachen in hun vuistje. Beiden zullen hun politiek platform moeten herzien om de massa kiezers te winnen die van plan waren Ariel Sharon te ondersteunen bij de volgende verkiezingen. En dat zal niet simpel zijn.

Om het kort samen te vatten, de Israëlische politieke scène is vandaag een wervelwind zonder voorgaande en niemand durft te voorspellen wat de situatie zal zijn na de verkiezingen, wie deel zal uitmaken van de regering, welk type coalitie zal regeren en zelfs wie tot welke partij zal behoren.

Moeten de Palestijnen zich verheugen in een dergelijke wanorde? Niet noodzakelijk. Een Palestijnse woordvoerder zei het volgende op de radio enkele dagen geleden: "Een nieuwe Israëlische regering probeert altijd aan geloofwaardigheid te winnen door de Palestijnen af te slaan". Nog een reden om zich niet teveel te verheugen: Ariel Sharon zal deel uitmaken van de talrijke oorlogsmisdadigers die sterven zonder ooit voor een internationaal gerechtshof gedaagd te zijn om rekenschap af te leggen voor al de misdaden die ze begaan hebben de afgelopen 50 jaren. ■

Sharon voor de onderzoekscommissie rond de Sabra en Shatila slachting

Jean-Paul Martens en Johan Brusselleers zijn huisartsen in een groepspraktijk in Nossegem, een deel-gemeente van Zaventem. Beide zetelen momenteel ook in de gemeenteraad van Zaventem, als onafhankelijke linkse verkozenen op de Groen-lijst. Jean-Paul Martens, Sjappie voor de vrienden, is bovendien lid van de SAP. De twee huisartsen weigeren al méér dan 25 jaar om hun lidgelden aan de Orde der Geneesheren te betalen. Die slaat nu terug en dreigt de twee te schorsen. DOOR DAVID DESSERS

"Hun moraal en de onze"

Zaventemse artsen in conflict met de Orde der Geneesheren

Martens en Brusselleers sloten zich eind jaren 70 aan bij een beweging van progressieve dokters die weigerden hun, nochtans wettelijk verplichte, lidgelden aan de Orde te betalen. Ze bestempelen de Orde als een oude corporatistische middenstandsorganisatie, die ondemocratisch functioneert, geen tegenspraak duldt, conservatieve maatschappelijke keuzes maakt en in de feiten een vrije markt geneeskunde promoot. Bovendien werkt ze als een 'uitzonderingsrechtbank', die schorsingen kan uitspreken en sancties kan opleggen. Er bestaat niet de minste scheiding der machten bij de Orde: ze is betrokken partij, rechter, strafbepaler en onderzoeker tegelijkertijd. Daar komt bij dat er geen vaste strafmaat is en geen jurisprudentie, nochtans fundamenteel in een 'rechtstaat'. Zij vinden kortom dat de Orde niet opkomt voor patiënten en artsen en zien ze dus liefst zo snel mogelijk verdwijnen.

Op 1 september 2005 reeds moest Jean-Paul Martens zich hiervoor verantwoorden voor het Vrederecht. Een dertigtal patiënten kwam hem tijdens die zitting steunen. Martens vroeg er de rechter om het proces als een politiek proces te beschouwen en zich bijgevolg onbevoegd te verklaren. Veroordeling volgde...

Tijdens de zitting van de rechtbank zette Jean-Paul Martens zijn standpunt kracht bij met een voorbeeld uit de dagelijkse praktijk in Zaventem. We citeren uit het pleidooi: "De mensen van Zaventem hebben een paar jaar geleden toestanden meegemaakt die ten volle illustreren waarom ik al vele jaren geen euro kan storten op de rekening van de Orde der Geneesheren. De Orde veroordeelde een dokter die een praktijk startte op 50 meter van dit gerechtshof. Zij veroordeelde hem tot een levenslange schorsing wegens een onophoudende reeks ernstige misdrijven en bewuste fouten. De Orde deed dit volkomen terecht, maar zij deed dit pas 2 jaar na melding van de feiten, dus 2 jaar nadat zij op de hoogte was!

Zij bood dus al die tijd geen enkele bescherming aan de kwetsbaarste inwoners, namelijk de zieken. De 25 huisartsen van groot Zaventem namen van hun kant snel maatregelen, maar stonden toen vrij machteloos omdat de Orde suste, talmde en onze eerste bescherming van de patiënten afwees."

Jean-Paul Martens en Johan Brusselleers, op een foto overgenomen uit een regionale krant (excuses voor de beeldkwaliteit)

Er gaapt dus een diepe kloof tussen de opvattingen en de werkwijze van de Orde en de progressieve artsen. Ook in maatschappelijke of politieke debatten -of het nu gaat om de dood van Semira Adamu, euthanasie, abortus, doping of druggebruik- duikt die enorme kloof met de standpunten van de Orde op. Martens en Brusselleers spreken daarom van : "Hun moraal en de onze".

LEEF!

Hetzelfde verhaal geldt immers voor Johan Brusselleers, collega-arts en collega-gemeenteraadslid van Martens. Die is op 1 december 2005 voor de onderzoekscommissie van de Orde moeten verschijnen, als voorproefje voor de zogenaamde Provinciale Raad. Het is deze raad die de schorsingen uitspreekt. Dat het de Orde menens is met die schorsingen blijkt uit het feit dat reeds meerdere honderden dokters een schorsing opliepen.

Jean Paul-Martens en Johan Brusselleers zijn niet van plan om de sancties van de Orde zomaar gewillig te ondergaan. Ze beschouwen zo'n veroordeling als een politieke afrekening en willen er dan ook de nodige ruchtbaarheid aan geven.

Het feit dat beide artsen ook zetelen in de gemeenteraad zal hen hierbij zeker en vast helpen. De twee richtten recent mee een linkse politieke groep op in Zaventem. De groep kreeg de naam "LEEF!" en bereidt momenteel de gemeenteraadsverkiezingen van oktober voor.■

De grootste Belgische bierbrouwer 'Interbrew' nam midden 2004 het Braziliaanse concern Ambev over. Samen vormden ze 'Inbev' en werden ze de marktleider in de wereld. De hoofdzetel van Inbev is gevestigd in Leuven. Maar het lijkt erop dat de directie steeds meer de sociale cultuur van Brazilië overneemt. In dat land bedraagt de gemiddelde leeftijd van de Inbev-werknemer 28 jaar. De werknemers worden er op enkele jaren tijd volledig uitgeknepen en vervolgens zonder syndicale pottenkijkers op straat gezwaard. Ook in België negeert de directie steeds vaker het sociale overleg. Onrustwekkend, als je weet dat de directie in 2006 zo'n 270 mensen wil ontslaan en dat ondanks de opgetekende recordwinsten.

DOOR DAVID DESSERS

Werknemers ontslaan: MANNEN weten WAAROM!

Tijdens het derde kwartaal van 2005 steeg de winst van Inbev met 23,7 procent, wat gelijk staat aan 781 miljoen euro. Ook de omzet nam toe met 16,8 procent, van 2,73 miljard euro naar 3,19 miljard euro. Die enorme toename van de omzet en de winst is haast volledig op conto te schrijven van de stijgende verkoop in Latijns-Amerika, Azië en Oost-Europa. Maar ook binnen de Europese Unie steeg de verkoop nog lichtjes.

Paul Dhoore zal het allicht als "een goede lange termijnsvisie" omschrijven, de meeste gewone mensen vinden het in de eerste plaats schokkend en terecht: ondanks deze recordwinsten, wil Inbev bijna driehonderd werknemers op straat zetten en stelt de directie zich steeds arroganter op ten opzichte van de vakbonden in het bedrijf.

VOORBODE

Op 16 december 2005 blokkeerden zo'n 250 werknemers de hoofdingang van Inbev in Leuven. Ze protesteerden tegen het collectief ontslag van 45 collega's uit de hoofdzetel maar ook tegen het steeds harder wordend sociaal klimaat in de multinational. De directie weigerde immers de onderhandelen met de vakbonden en bracht de 45 werknemers individueel op de hoogte van hun ontslag. Sociaal overleg, nul komma nul.

Onder druk van de acties plooidde de directie uiteindelijk toch en stemde ze in met overleg met de vakbonden

rond een sociaal plan voor de 45. Bij het ter perse gaan van dit blad was er een moeizaam akkoord bereikt tussen directie en vakbonden. Niet dat die laatste er daarmee gerust op zijn. De Inbev-directie heeft immers nog vanalles in petto voor de Belgische vestigingen. In "Ons Recht", het blad van de christelijke bedienendenvakbond, zegt delegee Jan Stas daarover hetvolgende: "De 45 ontslagen in de hoofdzetel zijn de voorbode. Daarnaast worden er in België nog 232 jobs weggesaneerd. In Hoegaarden sluit de fabricage, bij Belle Vue wordt gesnoeid, in Jupille moet er volk weg. En ook nog eens 88 werknemers in Leuven."

In 2006 wil de directie bovendien de ondersteunende diensten herstructureren, wat erop neer komt dat al wat niet tot de core business van de brouwerij behoort, in aanmerking komt voor outsourcing. Dit alles kadert in een plan om tegen 2007 de winstcijfers verder op te voeren. Mensen ontslaan: mannen weten waarom...

BRAZILIAANSE DRUK

De werknemers van Inbev Belgium klagen erover dat de sfeer in het bedrijf erg veranderd is sinds de fusie met Ambev. Het lijkt er steeds meer op dat er een Braziliaanse wind waait door de onderneming. In Brazilië bestaat er binnen het bedrijf geen sociaal overleg. Er is zelfs nauwelijks een aanwezigheid van vakbonden. De gemiddelde leeftijd van de Inbev-werknemer (voorheen Ambev)

bedraagt er 28 jaar. De mensen worden er gedurende enkele jaren volledig uitgeknepen en vervolgens aan de deur gezet. Door de afwezigheid van vakbonden dicteert de directie volledig haar wil. De lonen zijn laag, de contracten en werktijden bijzonder flexibel. Wie daar geen genoeg neemt, vliegt eruit. Werkwilligen genoeg...

Uiteraard liggen de verhoudingen heel wat anders in ons land. Toch is het duidelijk dat de Raad van Bestuur van Inbev ook wil kijken hoever ze kan gaan bij Inbev-Belgium in het negeren van het sociaal overleg. Het voorval met de 45 ontslagen was een eerste teken aan de wand. Maar er is meer. Recent sloten directie en vakbonden een cao af rond werkzekerheid. Die cao legt de directie nu gewoon naast zich neer. Ze betaalt blijkbaar liever de boete die daaraan verbonden is, dan haar eerdere beloftes rond werkzekerheid na te komen.

De vakbonden beseffen dat ze zich internationaal zullen moeten verenigen, zoniet zijn ze een vogel voor de kat en zullen de vestigingen tegen elkaar worden uitgespeeld door de Raad van Bestuur van de multinational. Daarom werd er ondermeer overgegaan tot de oprichting van een digitaal netwerk van vakbondsmensen uit de ganse Inbev-groep. Het belooft een erg woelig sociaal jaar te worden in Leuven en in de andere vestigingen van Inbev-Belgium. ■

SAP wenst SP.A een gelukkig nieuwjaar...

Op zondag 22 januari deelde de Gentse SAP-afdeling onderstaande nieuwjaarswensen uit aan de nationale SP.A-nieuwjaarsreceptie:

Socialistische nieuwjaarswensen voor 2006

- Namens de mensen van boven de 50, die in de toekomst door het Generatiepact naar een verdiend brugpensioen kunnen fluiten.

- Namens de mensen die worden getroffen door herstructureringen, en er enkel slechter zullen voorstaan.

- Namens iedereen die hoopte enkele jaren van tijdscrediet te kunnen genieten, en dat sterk ingeperkt ziet.

- Namens iedereen van het ABVV en het ACV die afgelopen maanden op straat kwam en staakte tegen het Generatiepact. De SP.A verdedigde het Generatiepact enthousiast... Met dank aan alle SP.A-excellenties die zich sterk maken voor patronale belangen, besparingen en soberheid. Ongetwijfeld zullen vele syndicalisten ook in het stembokje laten merken wat ze ervan vinden dat een partij die vroeger hun belangen beweerde te verdedigen hen zo in de steek laat.

- Namens iedereen die nog steeds geen volwaardige job heeft, alle beloftes van Paars ten spijt.

- Namens de mensen die gedwongen worden nepbanenplannen, dienstentcheques en flexibele, slecht betaalde jobs te aanvaarden uit schrik anders te worden geschrapt. Met speciale dank aan Frank Vandenbroucke.

- Namens de mensen die het moeilijk hebben op het einde van de maand de eindjes aan elkaar te knopen. De 15% van de bevolking die op of onder de armoedegrens leeft, en problemen heeft om zijn energiefactuur te betalen. Met de continue dreiging te worden afgesloten van elementaire basisvoorzieningen. Leven in de kou, met 6 ampère, weinig SP.A-excellenties kunnen het zich voorstellen... Met dank aan de liberalisering van de energiemarkt, door de SP.A mee doorgevoerd.

- Namens iedereen in Vlaanderen, met vele tienduizenden waren ze, die afgelopen maanden een democratisch

debat en een volksraadpleging vroegen over de Europese grondwet. Oud SP-parlementairen Jef Sleetckx en Lode Van Outrive, en oud ABVV-voorzitter Georges Debunne staken mee hun nek uit. De SP.A wou de Europese Grondwet zo snel mogelijk gestemd krijgen in het Vlaamse parlement, zonder veel debat. Luisteren naar de mensen, zegt u?

- Namens de mensen zonder papieren, die meer dan ooit worden opgejaagd, opgesloten in gesloten centra en uitgewezen.

- Namens iedereen die solidair is met mensen zonder papieren. Al deze mensen worden na de uittalingen van Patrick Dewael, coalitiepartner van de SP.A, nog meer bedreigd met vervolging en repressie. In Antwerpen werd onmiddellijk na de stoere taal van Dewael klacht ingediend door het Vlaams Belang tegen Frank Hosteaux, trekker van Basta! (comité dat zich verzet tegen de mensenjacht). Frank is lid van de SP.A. De SP.A zwijgt in alle talen... Maar wat te verwachten van een partij die met Vande Lanotte,

Tobback, Pascal Smet, het uitwijzingsbeleid en de gesloten centra mee lanceerde?

Oprechte nieuwjaarswensen ook:

- Namens het patronaat, dat in het kader van het Generatiepact opnieuw honderden miljoenen lastenverlagingen krijgt, waartegenover nauwelijks verplichtingen staan om jobs te creëren.

- Namens de energiesector, die zeker en vast niet mee zal moeten betalen in de tegemoetkoming in de energiefactuur. De overheid, en wij allen dus als belastingbetalers, zullen onze o zo grote korting zelf mogen ophoesten. Met speciale dank aan Freya, die die dag haar leesbril was vergeten.

- Namens de vele fiscale fraudeurs, die opnieuw een fiscale amnestie kregen, ook al mocht het van de SP.A zo niet heten.

Geniet van de hapjes, de drank en de roes van de macht. De kater komt achteraf...

Wij wensen de linkerkant in Vlaanderen en alle oprechte socialistenvast een strijdbaar en solidair 2006 en een nieuwe linkse politieke beweging die wel de belangen van de gewone mensen, de arbeiders, werklazen, vrouwen, migranten en vluchtelingen verdedigt.

Deze nieuwjaarswensen worden u aangeboden door de SAP (Socialistische Arbeiderspartij).

Het neoliberal bedrog!

De vergrijzing dreigt, de sociale zekerheid schijnt niet meer betaalbaar te zijn, we moeten flexibeler werken en de lonen matigen. Wat is er van aan?

Het boek 'Het neoliberal bedrog' schetst het debat, doorpikt een aantal mythes en bespreekt een aantal alternatieven. Een must voor iedereen die de achtergronden van het generatiepact wil begrijpen en op zoek wil naar een andere koers!

Het neoliberal bedrog, te bestellen voor slechts 7 euro (verzendingskosten inbegrepen): SAP, Plantinstraat 20, 1070

Brussel, 0485/087720, info@sap-pos.org.

[Wereld Sociaal Forum 2006]

Naar een MONDIALE actiekalender

Het Wereld Sociaal Forum wil zich sterker regionaal verankeren. Daarom koos het ervoor om in 2006 een gedecentraliseerd forum te organiseren, met edities in Azië, Afrika en Latijns-Amerika. Op het moment dat u dit artikel leest zijn de fora van Bamako (Mali) en Caracas (Venezuela) net achter de rug. Later dit voorjaar volgt er nog één in Karachi (Pakistan). Rood sprak aan de vooravond van de eerste twee edities van dit zogenaamde 'polycentrische' Wereld Sociaal Forum met Eric Toussaint, trekker van het comité voor de opheffing van de derde wereldschuld (CADTM) en co-organisator van het Wereld Sociaal Forum. *"Een goed concept bedenken voor het WSF vereist eerst en vooral een denkoefening over de staat van de sociale beweging vandaag op mondiaal vlak. Er bestaat immers een hechte relatie tussen de sociale fora en de mobilisaties. De toename van de sociale mobilisaties in 2005 stemt mij daarom erg optimistisch"*, benadrukt Eric Toussaint. *"Doordat de mobilisaties terug in een hogere versnelling terecht kwamen is er ook terug een grotere nood aan coördinatie, aan het vastleggen van gezamenlijke prioriteiten en een gezamenlijke agenda op wereldvlak."*

DOOR SERGIO FERRARI

HOE STAAT DE INTERNATIONALE SOCIALE BEWEGING ERVOOR, ÉÉN JAAR NA HET VIJFDE WERELD SOCIAAL FORUM VAN PORTO ALEGRE?

Eric Toussaint: 2005 bracht een markante heropleving van massamobilisaties, na een periode van neergang in 2004. Het volgende Wereld Sociaal Forum vindt plaats in een situatie die eigenlijk twee gezichten kent. Aan de één kant is er een heel donkere kant: de barbarij in Irak, de voortschrijdende brutale repressie tegen de Palestijnen, het wereldwijde patronale offensief tegen allerhande mechanismen die instaan voor de maatschappelijke solidariteit, massale ontslagen, de massale schending van sociaal-economische en culturele rechten. Kortom, een aanhoudend neoliberal offensief en dat ondanks het feit dat de ideologische grondvesten ervan elke geloofwaardigheid verliezen. Langs de andere kant zien we gelukkig ook lichtpuntjes: de markante vernieuwing en uitbreiding van de sociale strijd en de toegenomen capaciteit om concrete politieke en economische plannen te kelderen (de Europese grondwet, het Vrijhandelsakkoord van de Amerika's, Alca). Zonder twijfel zien de perspectieven van de sociale bewegingen er aan het einde van 2005 veel positiever en interessanter uit dan in 2004.

De massamobilisaties tegen de grote internationale instellingen kenden in 2005 een nieuwe start. We telden 250.000 betogers tegen de G8-top in Schotland begin juli - evenveel als in Genua in 2001. Eind september vonden er in Washington belangrijke mobilisaties plaats gericht tegen de Wereldbank en het IMF. Opvallend is ook dat er in 2005 in de Verenigde Staten veel méér mensen betoogden tegen de oorlog in Irak dan in 2004. Laten we ook de mobilisaties tegen de Wereldhandelsorganisatie WTO niet vergeten in oktober en november in Genève en in december in Hong Kong. Verder was er de belangrijke manifestatie tegen de Alca in het kader van de "Top der Volkeren" begin november in Mar del Plata, Argentinië. Ook hebben opnieuw tal van gebeurtenissen de legitimiteit van het neoliberalisme zwaar aangetast; de onmacht van George Bush ten tijde van de Katrina-ravages in Louisiana; het militaire debacle in Irak; het feit dat de president van de VS zich nergens nog kan vertonen zonder dat er grote tegenbetogingen plaatsvinden; de moeilijkheden

waarmee de 'blairistische ideeën' af te rekenen krijgen zowel in Groot-Brittannië als in Duitsland; de crisis van Lula in Brazilië etc. In Latijns-Amerika zijn er gelukkig ook heel wat hoopgevende elementen; de nieuwe campagne van de Zapatisten, de overwinning van Evo Morales in Bolivia; de volksbeweging in Ecuador voor de omverwerping van president Lucio Gutiérrez; het vervolg van de Bolivariaanse revolutie in Venezuela, gesteund door brede lagen van de bevolking.

Maar ook bij ons in Europa gebeurden er belangrijke dingen: de heropleving van de 'klassieke' sociale strijd vanuit de arbeidersklasse (in Frankrijk, België en Italië). Bovendien waren er de opstanden in de verarmde buitenwijken van ver-

schillende Franse steden. Die opstanden waren volledig legitiem en ze verplichten de sociale bewegingen en de linkse partijen om na te denken over deze kwesties. Tot slot was er de smadelijke nederlaag rond het project voor een Europese Grondwet, met de referenda in Frankrijk en Nederland. Daarmee verbonden is er ook nog de strijd tegen de richtlijn Bolkestein, die mede gevoerd werd door het Europees Vakverbond.

ER GINGEN STEMMEN OP OM HET WERELD SOCIAAL FORUM VOORTAAN TWEEJAARLIJKS TE ORGANISEREN. TOCH VINDEN ER DIT JAAR ZOMAAR EVENTJES DRIE EDITIES PLAATS.

Eric Toussaint : Vooreerst wil ik er toch nog eens aan herinneren dat het WSF van begin 2005 in Porto Alegre met 150.000 deelnemers een groot succes was. Bovendien vond in juni 2005 ook het eerste Sociaal Forum van het Middellandse Zeegebied plaats in Barcelona. Dat forum verzamelde méér dan 1000 vertegenwoordigers van sociale bewegingen uit de Arabische wereld alsook uit Zuid-Europese landen. In 2004 ontstond er in de Internationale Raad van het WSF een debat over het overdreven ritme van het Wereld Sociaal Forum. Een aantal nationale en continentale fora maar ook heel wat campagnes en bewegingen vonden dat een jaarlijks WSF teveel van het goede was en pleitten voor tweejaarlijkse edities. Uiteindelijk bereikten we een akkoord over een jaarlijks Forum voor de jaren 2005, 2006 en 2007. Maar in 2006 moest het dan om een gedecentraliseerd forum gaan. Dat is de echte nieuwigheid van 2006.

Reeds van in het begin van januari startten de voorbereidingen in Mali van het forum in Bamako (19-23 januari). Het Forum in Caracas (24-29 januari) wekt natuurlijk een bijzondere interesse op, gezien het plaatsvindt met als achtergrond het proces van Bolivariaanse revolutie in dat land. Later tijdens het voorjaar vindt dan in Karachi het derde gedecentraliseerde forum plaats. De recente aardbeving in Kashmir heeft ervoor gezorgd dat het forum met enkele maanden werd uitgesteld. Voorts vinden er tijdens het voorjaar ook nog enkele belangrijke activiteiten plaats in Zuid-Oost Azië. En van 4 tot 7 mei vindt alweer de vierde editie van het Europees Sociaal

Forum plaats in Athene. Een bijzonder drukke agenda dus, als je dat allemaal optelt.

WAAROM WERD ER EIGENLIJK GEKOZEN VOOR EEN GEDECENTRALISEERDE FORMULE. WAT ZIJN DE OBJECTIEVEN?

Eric Toussaint: Ten eerste willen het Wereld Sociaal Forum sterker regionaal verankeren. We moeten natuurlijk vermijden dat we net daardoor de strijd fragmenteren. Dat risico bestaat wel, want in 2006 staat er dus geen enkele afspraak op de agenda waar de sociale bewegingen écht op mondiaal niveau zullen kunnen overleggen en samen actieprioriteiten voor de toekomst vastleggen. En dat op een moment waarop heel wat bewegingen opnieuw de noodzaak aanvoelen van zo'n collectieve actie... Nu, ik denk dat de bekommernis om de strijd één te maken op mondiaal niveau uiteindelijk wel zal primeren. Ik ben nogal optimistisch uit een vergadering gekomen die in oktober plaatsvond in Genève. De vergadering werd bijgewoond door netwerken en bewegingen uit alle hoeken van de wereld: Focus on the Global South (Azië), de vakbond CUT (Brazilië), Via Campesina (internationale boerenbond), Attac-groepen uit heel de wereld, KODEWES, een aantal Europese vakbonden enz. We maakten er een bilan op van de dynamiek van de laatste jaren en spraken een aantal prioriteiten af voor de komende periode. Alles wijst erop dat we nu eerst een brede raadpleging zullen houden over die prioriteiten. In maart 2006 vindt er een volgende vergadering plaats van de Internationale Raad, waarop we de drie gedecentraliseerde fora zullen evalueren en conclusies trekken.

WAT WORDT ER BESPROKEN TIJDENS DE GEDECENTRALISEERDE FORA? HEEFT ELK FORUM ZIJN EIGEN AGENDA?

Eric Toussaint : Het valt op dat de centrale thema's van de drie fora grote gelijkenissen vertonen. Ik geloof dus niet dat het risico op een fragmentering op politiek vlak bestaat. In 2005 luidde één van de belangrijke assen van het WSF van Porto Alegre: "Politieke macht en de strijd voor sociale emancipatie". Deze as zal ook nu weer bediscussieerd worden tijdens de drie fora. Maar ik wil toch

benadrukken dat de belangrijkste uitdaging erin bestaat om uit die drie fora één gemeenschappelijk gedragen actiekalender te distilleren. Dat is trouwens niet nieuw. Vorig jaar werd die noodzaak ook al stevig in de verf gezet in het "Manifest van Porto Alegre", dat een reeks van internationale personaliteiten voorstelde tijdens het WSF. En ook de 'Oproep van de Sociale Bewegingen' ging in diezelfde richting. Uiteindelijk hebben we vorig jaar wel een akkoord bereikt over enkele gemeenschappelijke activiteiten. Dat moet nu opnieuw gebeuren. Probleem is echter dat je twee of drie gemeenschappelijke prioriteiten kan vastleggen maar geen 15 of 20. Maar ik denk dus dat de belangrijkste componenten van het WSF het er wel over eens zijn dat het WSF niet louter een praatbarak mag zijn. Ik ben optimistisch.

WELKE THEMA'S VERDIENEN VOLGENS JOU DE PRIORITEIT?

Eric Toussaint: Ten eerste is er het verzet tegen de oorlog. Dit zal allicht uitmonden in een grote actiedag naar aanleiding van de derde verjaardag van de start van de oorlog in Irak, in maart. Onder dit thema hoort ook de strijd tegen de bezetting van Palestina en Afghanistan thuis. Bovendien moet de link gemaakt worden met andere oorlogszuchtige plannen zoals het Colombia-Plan. We trachten dus een akkoord te bereiken over een wereldwijde mobilisatiedag rond dit thema.

Ook de campagnes tegen de schuldenlast vormen een essentiële as. We denken aan een mondiale actiedag rond de schuldenlast in 2006, een dag waarop we op zoveel mogelijk plaatsen de lokalen van de wereldbank of het IMF zouden kunnen bezetten.

Ten slotte denken we dat het belangrijk is om na de Ministeriële Conferentie van de WTO, die in december plaatsvond in Hong Kong, de mobilisatie tegen de neoliberale plannen van deze instelling verder te zetten. Het is een thema waar rond we ontzettend veel organisaties en bewegingen kunnen samenbrengen.

Dit zijn echter maar voorstellen. Er zal nu een brede raadpleging gehouden worden die ons moet toelaten om twee, drie of vier prioriteiten naar voor te schuiven voor de mondiale sociale beweging. ■

DE STRJD TEGEN HET GENERATIEPACT: EEN BILAN

Op 28 oktober kleurden de straten van Brussel helemaal rood en groen. Met méér dan 100.000 manifestanten werden de verwachtingen ruimschoots overtroffen. Het zag er dus naar uit dat Verhofstadt en Van den Bossche te kampen hadden met een bijzonder hardnekkige en onbuigzame weerstand tegen het generatiepact. Nauwelijks zes weken later sturen de twee vakbonden persberichten de wereld in waarin ze aankondigen de strijd tegen het pact te staken. Het vuur was gedoofd, de strijdbijl begraven. Nochtans bleef het generatiepact zelf zowat intact, op kleine en beperkte 'aanpassingen' na. Hoe kan het dat een beweging met een dergelijk potentieel zo snel weer gaat liggen en zo weinig uit de brand weet te slepen? ACV-voorman Luc Cortebeek had al snel laten weten dat het pact voor hem aanvaardbaar was. Maar ook de ABVV-leiding gaf geen duidelijke ordewoorden na de actie van 28 oktober. Er waren geen ordewoorden, geen actieplan, geen perspectief. Maar is daarmee alles gezegd? Rood sprak erover met drie syndicalisten van de SAP. **André Henry** is de vroegere hoofddelegee van Glaverbel Gilly. In 1975 leidde hij er een wekenlange staking en bedrijfsbezetting die uitmondde op een overwinning voor de arbeiders uit de glasnijverheid. Vandaag animeert hij in de streek van Charleroi het 'syndicaal forum', een open overlegforum van strijdsyndicalisten uit diverse sectoren en uit de twee grote vakbonden. **Peter Veltmans** is syndicaal afgevaardigde voor ACOD-financiën in Antwerpen. **Jimmy Crispeyn** ten slotte werkt als arbeider bij Terumo in Leuven, een metaalverwerkend bedrijf waar medisch materiaal wordt geproduceerd. Bij Terumo werken een goede 800 mensen. Elk leggen ze eigen accenten in hun bilan van de beweging.

DOOR DAVID DESSERS

Peter Veltmans: Als we een bilan opmaken van de strijd tegen het generatiepact, kunnen we best een drietal verschillende niveaus onderscheiden. Het niveau van de vakbondsleiding, het niveau van de militanten en het niveau van de leden. Eventueel kan je daar nog het niveau van de niet-gesyndiceerde werknemers aan toevoegen.

Op het vlak van de vakbondsleiding zien we dat een aantal sectoren het voortouw hebben genomen in de strijd tegen dat generatiepact; de metaal, de textiel, de Algemene Centrale etc. Het gaat dus in de eerste plaats om de oude industriële bastions, zeg maar. Dat is geen toeval. In die centrales krijgt men zeer vaak te maken met herstructureringen en afdankingen, waarbij er vaak een beroep wordt gedaan op het brugpensioen. Welnu, dat brugpensioen werd dan geregeld via CAO's, die onderhandeld werden op het niveau van de sector of van het bedrijf. En de regering zegt nu eigenlijk dat het met die CAO's gedaan is. De regering wil nu dus zelf regelen

wat eerder tot de bevoegdheid van de vakbonden behoorde. Dat voelt die vakbondsleiding dus aan als een rechtstreekse aanval op haar positie. En dat verklaart de bijzonder scherpe reacties van mensen als Wittewrongel of Jorissen. Het is natuurlijk niet zo dat bijvoorbeeld de BBTk zich niet heeft getoond in deze strijd, maar niet op zo'n mediatieke manier laten we zeggen. De Interprofessionele leiding van haar kant liep er eigenlijk maar een beetje achteraan. Dat heeft natuurlijk ook te maken met de interne moeilijkheden binnen het ABVV. Iemand als Xavier Verboven is dan misschien wel wat uit zijn eigen schaduw gestapt, dat kwam toch in de eerste plaats doordat de Metaal en de Algemene Centrale op de gaspedaal gingen staan. Als die twee verder willen doen, kan Verboven daar maar weinig aan veranderen. Bovendien was er ook de verdeeldheid met het ACV, die maakte dat Cortebeek telkens als de redelijke vakbondsleider werd opgevoerd, terwijl men Verboven in een hoekje trachtte te drummen. Welnu, wie in

“Door al de opeenvolgende nederlagen kunnen vele mensen bijna niet meer geloven dat het mogelijk is om een strijd te winnen.”

een hoekje gedruimd wordt, laat al eens makkelijker zijn tanden zien.

Een tweede niveau is dat van de vakbondsmilitanten. Dat is een ander verhaal. Het viel bijvoorbeeld op dat de staking van 7 oktober eigenlijk in grote mate gedragen werd door de vakbondsmilitanten. Voor hen was de discussie rond het brugpensioen de aanleiding, maar hun ongenoegen ging veel dieper. De militanten beschouwden het generatiepact als de zoveelste aanval in een lange rij. Bij hen leefde er een algemene onvrede over de afbraakpolitiek van de laatste 20 tot 30 jaar. Vandaar dat de actiebereidheid groot was. Als er dus actiebereidheid bestaat bij de militanten én ook bij de leiding, zij het om andere redenen, dan heb je de goede ingrediënten voor een succesvolle actie. Toch moet er ook een kanttekening gemaakt worden bij die onvrede van de militanten. Ze verzetten zich wel tegen de afbraakpolitiek, maar tegelijkertijd is dat verzet niet zo gepolitiseerd. Dat heeft alles te maken met de Belgische syndicale traditie, de traditie van het 'zuivere syndicalisme', een weinig politiek syndicalisme. Je kan je daarom afvragen of de scherpe uitspraken van Johan Vande Lanotte tegen de syndicale eisen gewoon een 'slip of the tongue' waren, dan wel een overwogen bestudeerde zet, wetende dat die uitspraken hem politiek toch niet veel zouden kosten.

Tenslotte is er het niveau van de vakbondsleden. Daar kan je vast-

“Het sleepte allemaal te lang aan, er was geen duidelijk actieplan, met duidelijke objectieven.”

stellen dat er een tamelijk sceptische en gelaten houding bestaat. Ze staken wel als de militanten dat vragen, maar zonder veel overtuiging of geloof in een overwinning. We raken hier een dieper maatschappelijk probleem, namelijk dat van de oprukken- de individualisering onder druk van het neoliberalisme. Het geloof in collectieve actie om de maatschappij te veranderen is afgenomen. Door al die opeenvolgende nederlagen kunnen vele mensen bijna niet meer geloven dat het mogelijk is om een strijd te leveren en die strijd te winnen. Dat heeft die 'landing' van de beweging tegen het generatiepact mogelijk gemaakt. Mocht de actiebereidheid

groter geweest zijn aan de basis, dan zouden de militanten veel sterker gestaan hebben en dan zou de vakbondstop de strijd niet zo makkelijk hebben kunnen afblazen. Je kan er niet buiten, er werd niet massaal ingegaan tegen die 'landing'. Dat probleem wordt natuurlijk nog versterkt door de afwezigheid van een georganiseerde linkervleugel binnen de vakbond. Wat geldt voor de vakbondsleden geldt natuurlijk a fortiori voor de niet-gesyndiceerden...

Samengevat denk ik dus dat de vakbondsleiding haar eigen redenen had om zich scherp op te stellen. Voorts blijkt dat de vakbondsmilitanten de echte dragende kracht vormden van de acties. Bij de vakbondsleden bleek er te weinig overtuiging om voldoende druk op de ketel te houden naar de top toe. Dat maakte het afblazen van de acties mogelijk.

GEEN ORDEWOORDEN MAAR DE WOESTIJN

Jimmy Crispeyn: De eindeloopbaan-problematiek leeft zeer sterk in ons bedrijf. Er vonden de laatste jaren herstructureringen plaats en telkens moeten dan de 55-plussers afvloeien via brugpensioenen. Dat maakte dat de staking van 7 oktober massaal werd opgevolgd in ons bedrijf. Op het industrieterrein in Haasrode werd ervoor gekozen om heel het indus-

trieterrein af te sluiten en dat was natuurlijk wel een efficiënte manier van actievoeren. Terumo lag helemaal plat. Ook de ACV'ers steunden trouwens de staking. Bij de ACV-delegees bestond er zeer veel wrevel over de houding van de ACV-top. Nu, in ons bedrijf werken ABVV en ACV in de praktijk toch bijna als één vakbond. Zelf vind ik dat er te lang gewacht werd met de staking van 28 oktober. De 7de was een succes en er had veel vlugger verder gewerkt moeten worden op basis van dat succes. Op 28 oktober lag Terumo opnieuw helemaal plat, maar toch viel het op dat slechts een kleine minderheid van de arbeiders deelnam aan de betoging in Brussel. Ondertussen stonden de kranten elke dag vol met artikels tegen de staking en onze eisen.

Vervolgens kwamen er dan die toegevingen van de regering aan de metaal. In het bedrijf was de toestand nogal verwarrend. Het ACV deelde pamfletten uit waarin te lezen stond dat we eigenlijk alles verkregen hadden, terwijl het ABVV kritischer bleef. In ieder geval leidden de kleine toegevingen van Verhofstadt aan de metaal er wel toe dat de sterkhouders van de beweging niet meer meedeed. Zijn tactiek wierp dus wel degelijk vruchten af. Terwijl de actiedag van 28 oktober, met de 100.000 betogers in Brussel een groot succes betekende, is de actie

sindsdien langzaam uitgedoofd. Het heeft allemaal te lang aan-gesleept, er was geen duidelijk actieplan, met duidelijke objectieven. Daardoor doofde ook de actiebereidheid in de bedrijven.

André Henry: De staking van 7 oktober was inderdaad een groot succes. Ondanks de weigering van de ACV-top om mee te staken, werd het op het terrein toch een staking in gemeenschappelijk vakbondsfront. In onze streek hebben

de ACV-delegaties actief mee de staking georganiseerd. Dat heeft de ACV-top er trouwens toe verplicht om de staking toch te erkennen en de mensen uit te betalen. Die 24-urenstaking was echt een belangrijke stap. Vervolgens was er dan de grote manifestatie van de 100.000 op 28 oktober. Dat was een enorm succes, ondermeer dankzij de agitatie rond het generatiepact, maar ook doordat er op het terrein al een grote eenheid was gesmeed rond de actiedag van 7 oktober. Welnu, iedereen verwachtte dat de vakbondsleiding op 28 oktober ordewoorden zou geven voor de weken daarna. Iedereen verwachtte een verder actieplan. Maar in plaats daarvan zijn we in een woestijn terechtgekomen. Er werd geen enkel ordewoord gegeven. Het resultaat was dat er nog wel een aantal manifestaties volgden in de regio's, maar het ging om uitlopers,

kleinere acties zonder perspectief in Namen, Luik, La Louvière. Het ging dan logischerwijze om kleine acties met enkele duizenden mensen. Wat had er dan moeten gebeuren? We hadden verder moeten gaan met 24-urenstakingen, eventueel wekelijks in een andere regio. En ook nationaal had men terug een actie in het vooruitzicht moeten stellen. De twee bonden hadden een hecht front moeten behouden en de strijdbaarheid die er was verder moeten aanwakkeren. In plaats daarvan heeft de leiding zachtjes het vuur laten doven. Als je in die omstandigheden gaat onderhandelen is het logisch dat je niet veel uit de brand sleept. Altijd hetzelfde liedje. Ook bij het globaal plan zagen we het al: er vinden grote betogingen plaats, er is een actiebereidheid maar de vakbondstop geeft geen ordewoorden en verkwanselt het potentieel dat er is.

POLITIEKE OPHELDERING ?

Peter Veltmans: In het kader van die strijd werd er natuurlijk ook heel wat over politiek gediscussieerd. Daarbij sprong het conflict tussen ABVV en de SP.A natuurlijk het meest in het oog. Ik denk dat bij delen van de syndicale militanten de wens wel bestaat van een politiek alternatief. Velen zouden het wel goed vinden mocht er een links alternatief komen. Toch betwijfel ik of er ook voldoende mensen zijn die er zelf aan willen bouwen en er energie in steken. Daarvoor moet je bestaande bruggen opblazen en ik weet niet of die bereidheid er zomaar is. Bovendien is er voor de opbouw van een alternatief ook nood aan een aantal sprekende figuren, mensen met uitstraling en bekendheid, die onmiddellijk een breder publiek kunnen aanspreken. Voorlopig zie ik die niet echt opstaan.

De afwezigheid van de Vlaamse intelligentsia in heel het debat over het generatiepact is trouwens opvallend. Elke dag kregen we de mantra van Yves Desmet op ons bord en in feite is daar zeer weinig intellectueel weerwerk aan geboden.

Jimmy Crispeyn: In ons bedrijf wordt er niet veel over politiek gediscussieerd. Het is wel duidelijk dat de SP.A absoluut niet meer beschouwd wordt als de politieke bondgenoot van de werkende mensen. Voor de meeste mensen in ons bedrijf zijn alle partijen één pot nat. SP.A of VLD, ze zien haast geen verschil. Natuurlijk dreigt het Vlaams Belang daarvan te profiteren. Al is het zeker niet zo dat het VB nu beschouwd wordt als de partij die in deze strijd onze belangen verdedigd heeft. Het gaat meer om een algemene afwijzing van de politiek, die men zonder veel nuance als één pot nat bekijkt. Het échte probleem is dat er in ons land geen arbeiderspartij meer is, die klaar en duidelijk de kant van de arbeidersklasse kiest.

André Henry: De PS en SP.A zitten in de regeringen en volgen een neoliberale politiek. De vakbonden hebben eigenlijk geen alternatief voor die politiek en laten zich opsluiten in die neoliberale politiek. En dus kunnen ze niet anders dan tijd winnen en telkens opnieuw de strijd afbouwen. Verder staken betekent immers dat je aanstuurt op een breuk met de neoliberale politiek en dat is niet de koers van de vakbondsleiding vandaag. Daarom moeten vandaag de syndicale voorhoedemilitanten samenkomen, ervaringen uitwisselen en werk maken van de opbouw van een syndicale linkerzijde die een reëel gewicht heeft in de vakbonden. De situatie is geblokkeerd vandaag. Het lijkt wel alsof we geen enkele strijd kunnen winnen. De fundamentele oorzaak daarvan is dat de arbeidersbeweging geen alternatief programma heeft. Ze wordt geconfronteerd met een neoliberale politiek, maar gezien ze niet over een alternatief programma beschikt, is ze compleet geblokkeerd. De voorhoedemilitanten moeten dus samenwerken en een alternatief programma opstellen met

een aantal sleuteleisen. Maar ze moeten ook structuren opbouwen zodat ze dat alternatief programma tijdens congressen kunnen voorstellen en opleggen.

PERSPECTIEVEN

Jimmy Crispeyn: We hebben in de eerste plaats nog eens nood aan een overwinning. Mocht de arbeidersklasse in dit land nog eens een overwinning binnenhalen, dan zou er al snel veel méér mogelijk zijn. Vandaag strijden we altijd maar voor het behoud van onze rechten en verworvenheden. Daardoor is elke strijd meteen enorm begrensd. Je strijdt om iets te behouden, men geeft je een toegeving. Uit schrik voor erger slik je dat dan maar, terwijl iedereen ziet dat ze ons beetje bij beetje altijd maar méér afpakken. Die dynamiek moet gekeerd worden.

André Henry: In de regio Charleroi heerst er nog een grotere democratie binnen de vakbond dan in een aantal andere regio's. In 2005 vonden er zeker zes of zeven grote algemene vergaderingen plaats van het ABVV met telkens honderden aanwezigen. Iedereen kan er vrij het woord nemen. Vooral tijdens de strijd bij Splintex in het voorjaar was de zaal telkens tot de nok gevuld en namen heel wat jongeren het woord. Dat maakt dat er een grotere syndicale dynamiek bestaat in onze regio. Des te erger dat er op 28 oktober geen ordewoorden werden gegeven.

Vandaar dat het zo belangrijk is om nu met de meest actieve militanten samen te komen, ons te organiseren en een permanente mobilisatiegraad te behouden. De neoliberale aanvallen zullen immers niet stoppen. Het Marchalplan voor Wallonië van Di Rupo is gewoon een verderzetting van dezelfde politiek.

De linkerzijde in de vakbond moet zich organiseren en moet op de congressen van de vakbond een alternatieve koers trachten op te leggen. In onze streek doen we dat met het 'syndicaal forum', een open overlegforum van linkse syndicale militanten uit diverse sectoren en van de beide vakbonden. In dat forum maken we een bilan op van de strijd tegen het generatiepact. We voeren politieke discussies en nodigen sprekers uit om ons te vormen rond actuele thema's. Binnen de syndicale structuren heb je dat te weinig. Je zult maar een ongelukkige linkse syndicale militant zonder mandaat zijn in één of ander bedrijf. Waar kan je dan terecht voor discussies over de koers van de vakbond? Daarom moet de syndicale linkerzijde plaatsen creëren waar die discussie kan gevoerd worden en waar een alternatieve koers voor de vakbond kan worden uitgewerkt. Op langere termijn is er absoluut nood aan een nieuwe arbeiderspartij die een antikapitalistisch programma naar voren schuift en die steunt op het strijdsyndicalisme. Dat zijn de taken van de voorhoede vandaag. ■

Het fenomeen van de "working poors", anders gezegd mensen die wel werken en toch niet uit de armoede geraken, rukt op. Vroeger zou je onmiddellijk denken aan de Verenigde Staten of andere landen die het "wilde neoliberalisme" prediken, vandaag vind je "working poors" zowat overal in Europa. De opmars van de neoliberale soberheid en de tijdelijke rotjobs eist samen met de loonnorm zijn tol...

DOOR ATAULFO RIERA

Working poors made in Europe

De studies die tot nog toe over werkende armen werden uitgevoerd hadden vaak dubbele beperkingen: vaak ging het om studies die de Amerikaanse arbeidsmarkt analyseerden en indien Europa toch mee in acht werd genomen dan ging het vaak om een aanpak gericht op het in kaart brengen van 'marginaliteit', alsof het om een soort van extern fenomeen zou gaan, dat losstaat van de 'normale' sociale verhoudingen in het kapitalisme. (1)

Deze benadering berust niet op toeval. Uiteraard zijn heel wat universitaire of officiële studies vaak ideologisch gekleurd. Maar nog los daarvan berust die benadering ook op de illusie dat het "fordistisch" model van loonregulatie en organisatie van de arbeidsmarkt, dat gedurende lange tijd dominant was -en dat vandaag eigenlijk nog steeds is in Europa- een efficiënt wapen vormt tegen uitsluiting en bestaansonzekerheid. Dat wordt dan gezien als de "superioriteit" van het Europees sociaal model ten opzichte van het angelsaksische.

Het bleef eigenlijk wachten tot het einde van de jaren 90 vooraleer een andere benadering van het fenomeen langzaam aan ingang vond. Logisch want de meest recente gegevens over het fenomeen in Europa slaan die mooie zekerheden helemaal aan diggelen: de meerderheid van de arme mensen wonen in gezinnen waarin minstens één gezinslid een inkomen uit arbeid heeft via een perfect legaal contract. Met andere woorden: armoede en bestaansonzekerheid vind je terug in het centrum van het productieproces en de loonverhoudingen, méér nog, ze vormen

er een essentieel onderdeel van voor het systeem vandaag.

DE GEGEVENS IN EUROPA

In Europa kende het fenomeen van de working poors een onstuitbare opgang tijdens de jongste jaren. Dat tekent zich ook af in de officiële statistieken die volgende criteria hanteren voor hun berekeningen: elke persoon waarvan het inkomen (sociale bijstand inbegrepen en na betaling van belastingen) minder dan 60% bedraagt van het gemiddelde loon. Uiteraard bestaan er uiteenlopende manieren om dit fenomeen te bekijken: je kan hun aantal berekenen ten opzichte van het totaal aantal gesalarieerde werknemers of de actieve bevolking; of je kan hun aantal bekijken ten opzichte van de ganse bevolking; of je kan berekenen hoeveel procent van het aantal armen een arbeidscontract heeft...

Tien jaar geleden, en dat maakt meteen duidelijk dat het fenomeen toch al een tijdje bestaat-hadden 9% van de Europese armen een arbeidscontract. Toch is het zinvoller om alle personen die een gezin vormen in kaart te brengen en de zaak niet enkel individueel te benaderen. Het

gebeurt immers vaak dat één persoon een salaris ontvangt waarmee hij individueel wel boven de armoedegrens mee geraakt, maar dat verandert als diezelfde persoon er nog enkele andere mensen bovenop mee moet onderhouden. Als we dit mee in kaart brengen, strekt het fenomeen zich behoorlijk uit. In datzelfde jaar 1996, leefde 13 procent van de gezinnen waarvan minstens één gezinslid werkt, onder de armoedegrens. Op dat moment kon je 3,6 procent van de bevolking tot de categorie arme werkenden rekenen terwijl tien procent van de Europeanen in een arm gezin met een arbeidsinkomen leefde. (2)

In 1999 leefde 6% van de loontrekkende Europeanen onder de armoedegrens, oftewel 7,8 miljoen mensen (3). In 2001 waren er in de 15 lidstaten van de Europese Unie reeds 11 miljoen werkende armen. Als je alle gezinsleden meetelt van werkende armen kom je als snel aan 20 miljoen mensen, oftewel 6 procent van de totale bevolking.(4) Interessant daarbij is dat in die periode het aantal werkende armen veel sneller steeg dan het aantal armen in het algemeen. De armoedegraad bij gezinnen zonder werkenden nam toe met 0,16 procent terwijl de armoedegraad bij gezinnen met een arbeidsinkomen steeg met 2,74 procent, oftewel 17 maal zo veel. (5)

DE OORZAKEN

Je hoeft geen linkse rakker te zijn om de oorzaken te begrijpen van deze spectaculaire opkomst van het fenomeen 'working poors' tijdens de jaren 80-90. Die oorzaken kunnen we samenvatten in drie categorieën,

alledrie verbonden met de neoliberale omvorming van het hedendaagse kapitalisme:

1. De officiële Europese documenten geven het zelf toe: "De lage lonen vormen ontegensprekelijk een belangrijke risicofactor inzake armoede bij werknemers" (6). De neoliberale soberheid die reeds 30 jaar lang wordt toegepast vertaalt zich in een quasi-blokkering van de reële lonen, die buiten de inflatie, minder zijn gegroeid dan de productiviteit. Deze blokkering is echt frapant als je de evolutie van het aandeel van de lonen in het BBP belijkt: in 1975 bedroeg dat aandeel 75,5 procent, in 2001-2002 is dat gezakt tot 68,4 procent (7). Ook de categorie "lage lonen" breidt uit. Vandaag werkt 15 procent van de loontrekkenden in Europa aan een laag loon. In Frankrijk steeg dat aantal van 5 procent in 1983 tot 9 procent in 2001.

2. In de loop van de jaren 90 daalde ook het deel van de publieke uitgaven die erop gericht zijn om uitsluiting en armoede te beteugelen als gevolg van de budgettaire soberheid. Die soberheidspolitiek werd ondermeer opgelegd door het Verdrag van Maastricht en het "Stabiliteitspact". In 1994 bedroeg het aandeel van die publieke uitgaven in het BBP 26,2 procent, maar daalde tot 23,7 procent in 2000.

3. De aanhoudende deregulering van de arbeidsmarkt heeft geleid tot een toegenomen flexibilisering en precarisering van de arbeid. Contracten van bepaalde duur, interimwerk en deeltijdse jobs rukten op. Deeltijds werk maakte in 1985 13 procent uit van het totale jobvolume in Europa, in 2002 was dat reeds 18,2 procent. Tijdens diezelfde periode nam het aantal tijdelijke jobs toe van 8,4 procent tot 13,1 procent. De invoering van dit type van contracten is onmiddellijk verbonden met de opkomst van het fenomeen 'working poors'. Het is dan ook weinig verrassend dat werknemers in een deeltijds of een tijdelijk contract twee maal zoveel risico lopen om in de armoede te sukkelen dan werknemers

in een voltijds contract of een contract van onbepaalde duur. (8)

ARMOEDE IS VROUWELIJK

Het hoeft misschien niet te verbazen en toch willen we het nog eens extra in de verf zetten: het fenomeen van 'working poors' treft in de eerste plaats vrouwen. Hoewel er nog geen precieze cijfers bestaan over het aandeel van vrouwen in het geheel van werkende armen, kan je zien dat de evolutie van armoede bij loontrekkenden een curve volgt die haast parallel loopt met het aandeel van vrouwen in de actieve beroepsbevolking, dat steeg van 39 procent in 1987 tot 44 procent in 2002 in Europa.

Bovendien zijn vrouwen massaal loontrekkend: 89 procent van de actieve vrouwen zijn loontrekkend, tegenover 81 procent bij de mannen. Bij gelijk werk verdienen vrouwen 4 tot 5 procent minder dan mannen, ze vertegenwoordigen niet minder dan 75 procent van de lage lonen en tussen de 80 en 90 procent van de deeltijdse contracten, die hen - dient het nog herhaald te worden? - vaak opgedrongen werden en die een echte motor vormen van armoede bij werkenden. Het feit dat het fenomeen 'working poors' in de eerste plaats vrouwen treft, zal er allicht ook veel mee te maken hebben waarom het pas met zoveel vertraging werd bestudeerd. (9)

WORKING POORS MADE IN BELGIUM

In december 2005 bracht het "Jaarboek over armoede en sociale uitsluiting" van de Universiteit Antwerpen uit dat maar liefst 15 procent van de Belgische bevolking, ofwel méér dan anderhalf miljoen mensen, onder de armoedegrens

Ik denk dat ik toch maar terug in een hol onder de grond ga wonen. De huur hier is echt niet meer te betalen...

leven. Die grens werd gelegd op 772 euro per maand voor een alleenstaande. De studie onderstreept dat 6% van de bevolking, bijna de helft van het totale aantal armen, werkende armen zijn.

Dit cijfer ligt ietsje onder het Europese gemiddelde, gezien België een hoge graad van werkloosheid kent en daar concentreert zich het grootste deel van de mensen die onder de armoedegrens leven. In België leven dus meer mensen dan het Europese gemiddelde in gezinnen zonder enig arbeidsinkomen. Daar is het risico natuurlijk bijzonder groot om in de armoede terecht te komen. Vergeleken met andere lidstaten bezet België de derde plaats inzake het gemiddelde minimuminkomen (1.250 euro bruto), hoewel dat duidelijk nog onvoldoende is.

Verder verklaren de hoge syndicalisatiegraad en de sterkte van de vakbonden in ons land waarom het fenomeen in België niet dezelfde afmetingen aanneemt als in Ierland, Nederland, Groot-Brittannië of Spanje. Toch wordt het probleem zeker en vast onderschat. Volgens een enquête van Le Soir zeggen 29,5 procent van de werkende mensen dat ze moeite hebben om de eindjes aan elkaar te knopen. 21,2 procent omschrijft zichzelf als 'arm'.

Nochtans zien we dat het steeds dezelfde politiek is die aan de grondslag ligt van het probleem. In 1980 bedroeg het aandeel van de lonen en de sociale uitkeringen in België 67 procent van het BBP. In 2005 was dat nog maar 56 procent. (10) Bovendien

**Lees verder op pagina 25
onderaan**

De geboorte van een REUS

China is niet zomaar een ordinare superfabrikant van T-shirts. Het is een samenleving in volle verandering die één vijfde van de wereldbevolking herbergt. Zij maakt nu deel uit van de wereldeconomie.

DOOR MICHEL HUSSON

De klassieke categorieën passen niet zo goed op China want het is een land dat geleid wordt door een communistische partij die gekozen heeft voor een uitgesproken liberale mondialisering. Deze nog nooit vertoonde combinatie vind je terug in zijn economische structuur, een 'opstapeling' van diverse sectoren die snel evolueert en wel volgens een tweeledige beweging : binnenlandse liberalisering en buitenlandse kapitaalsinbreng.

Het zijn in de eerste plaats de kleine industriële bedrijven in de kleine steden en dorpen die in de loop van de jaren '80 als paddestoelen uit de grond rezen. Men blijft spreken van collectieve ondernemingen maar in feite gaat het om gemengde bedrijven, sommige onder de vorm van coöperaties maar steeds meer gehoorzaamend aan de regels van de particuliere eigendom. De jaren '90 kende een opkomst van nieuwsoortige ondernemingen als gevolg van buitenlandse investeringen, voornamelijk uit Taiwan, Hongkong, Macao, etc. Na de financiële crisis van 1997 namen de grote industriële lan-

den het roer over met een globale investering van meer dan 50 miljard dollar in 2003.

Een aantal hervormingen begeleidde deze tweezijdige beweging van binnenlandse liberalisering en toetreding tot de wereldmarkt. Een eerste wet gaf particulieren het recht om eigenaar te worden van maatschappijen met beperkte aansprakelijkheid. In 2004 werd de grondwet gewijzigd om de rol van de particuliere sector te versterken en om het recht op privé-eigendom te bevestigen. De wet die de particuliere ondernemingen verbood om actief te zijn in bepaalde sectoren (infrastructuur, openbare diensten, financiering) werd zopas opgeheven. Het werd mogelijk om direct te investeren vanuit het buitenland en men stimuleerde dit door een verlaging van de douanetarieven en de oprichting van tolvrije zone's in de kustgebieden. Het staatsmonopolie op de buitenlandse handel werd afgebouwd evenals het systeem van de veelvoudige wisselkoersen. In al dat gewoel trad China toe tot de Wereldhandelsorganisatie (WHO).

EXPORTECONOMIE

De particuliere sector werd dus uitgebreid : hij maakt vandaag meer dan de helft uit van het BBP en drie vierden van de export. Hij is de grootste werkgever en vertoont de hoogste rentabiliteit (15% in 2003 tegen 5 à 10% in de staatssector). In de schoot van de privésector zorgen de buitenlandse ondernemingen - dikwijls als joint ventures met Chinese ondernemingen geassocieerd - voor 75% van de export. Maar de export van de particuliere sector onder Chinese controle groeit nog sneller naarmate hij nieuwe exportvergunningen krijgt. De staatssector wordt voortdurend geherstructureerd wat op vijf jaar tijd een verlies heeft meegebracht van 45 miljoen banen. Maar 35% van de staatsondernemingen worden nog steeds onrendabel geacht en één op zes zit in de rode cijfers. Al deze transformaties gebeurden in een context van zeer sterke groei (zie inzet) en stoelden op een spectaculaire accumulatie van kapitaal : de investeringen vertegenwoor-

digen vandaag 42% van het BBP, tegenover ongeveer 20% in Frankrijk en 15% in Latijns-Amerika.

De motor van deze groei was de export, dank zij de zeer lage loonkosten (10 keer lager dan in de rijke landen) en een gunstige wisselkoers. China koos voor een vaste wisselkoers van zijn munt met de dollar en gaf hiermee gehoor aan de voorschriften van het IMF en van de Wereldbank. Sinds 2000 volgt de yuan de ontwaarding van de dollar waardoor de export nog maar eens wordt gestimuleerd samen met een enorme aanvoer van kapitaal.

De betrekkingen tussen China en de Verenigde Staten zijn dus gecompliceerd. China's aandeel in het Amerikaanse tekort bedraagt zo'n 40%, maar het helpt dit deficit ook financieren met de aankoop van activa uitgedrukt in dollars. De V.S. wensen een opwaardering van de yuan om de Chinese producten minder competitief te maken, maar het zou zelf zwaar getroffen worden indien China ophield met zijn overschotten om te zetten in dollars. In juli j.l. gaven de Chinese autoriteiten schijnbaar gehoor aan die wens toen ze de yuan heropwaardeerden met zo'n schamele 2%. Het staat vast dat

de yuan ondergewaardeerd wordt, maar het gaat niet enkel om een monetaire manipulatie : het heeft vooral te maken met het feit dat de Chinese werkers niet mee de vruchten plukken van de groei.

LONEN EN SOCIALE ONGELIJKHEID

De evolutie van de lonen is natuurlijk fundamenteel, maar we beschikken slechts over onduidelijke gegevens. We weten dat er enorme ongelijkheden bestaan tussen de regio's : het gemiddelde inkomen in Shanghai ligt vier keer hoger dan het nationaal gemiddelde. De werkloosheid bedraagt 8% in de stedelijke gebieden en men schat zo'n 200 miljoen onvolledig tewerkgestelden op het platteland. Dit 'industriële reserveleger' veroorzaakt een sterke plattelandsvlucht en weegt op de groei van de lonen die gemiddeld achter die van het BBP aanhinkt.

De groei trekt desondanks de inkomens in hun totaliteit op chaotische wijze naar omhoog, zodat samen met een verscherping van de ongelijkheden de absolute armoede vermindert. Een vooruitgang meer in overeenstemming met de productie zou de groei meer op de binnen-

landse markt richten, de rol van de export en van de binnenlandse investeringen kunnen relativiseren en zo de loonkosten laten evolueren volgens de wereldnormen. Zo iets gebeurde min of meer in Zuid-Korea, weliswaar op een andere schaal en als gevolg van harde sociale strijd. Deze ontwikkeling schijnt onafwendbaar maar kan nog lang op zich laten wachten, terwijl de competitieve voordelen van China ondraaglijk zullen blijken voor de grote industrielanden.

Het zijn de grote inkomensverschillen die maken dat het model op termijn niet 'houdbaar' is. Een aspect van de kwestie is de veroudering. In 2030 zal een kwart van de bevolking ouder zijn dan 65 jaar : dat is het paradoxale resultaat van de geboortebepersingspolitiek. Het openbare pensioensysteem dekt slechts 14% van de actieve bevolking. Sinds de hervorming van 1997 voorziet het een basisuitkering op een eenvormig tarief en een pensioen in verhouding tot de bijdragen, geïndexeerd op de rentestandaard van de bankdeposito's. De regering wil deze tweede pijler vervangen door een individueel pensioen per capitalisatie. Een experimentele hervorming in die zin is aan de gang in verscheidene provincies. Deze kwestie zal zwaar wegen op de sociale toestand.

WELKE KOERS VAART CHINA ?

Alles hangt af van de relatieve snelheid waarmee diverse aspecten evolueren. In het imperialistische kamp kunnen de krokodillentranen die worden gestort over de verkrachting van de sociale rechten wel eens worden omgezet in min of meer oorlogszuchtige tegenmaatregelen. Maar het imperialistische kamp is verdeeld. Voor sommigen is de Chinese concurrentie een dodelijk gevaar waarmee ook hoogtechnologische sectoren worden bedreigd. Voor anderen dan weer biedt China een dubbel voordeel : het is met zijn grote binnenlandse markt in expansie een groot afzetgebied én het levert laaggeprijsde consumptieartikelen waardoor men hier de waarde van de

Milieurampen

De Chinese groei wordt dikwijls voorgesteld als een milieuramp op zich. Zes van de tien meest vervuilde steden van de wereld liggen in China, één derde van het land wordt getroffen door zure regens, het besmette water doodt meer dan 30.000 kinderen per jaar. De kwalijke gevolgen van de chaotische groei zijn daarmee niet uitgeput. Het energetisch rendement is zeer slecht : voor elke geproduceerde dollar gebruikt China 4,7 keer meer energie dan de V.S. en 11,5 keer meer dan Japan. Na een verbetering in de laatste twee decennia is het energieverbruik vanaf 2002 sneller beginnen stijgen dan het BBP. Steenkool en olie zijn de energetische hoofdbronnen en hun

aankoop doet de wereldprijzen stijgen. De regering heeft veel geld gestoken in het milieu (\$85 miljard in de laatste vijf jaar) en heeft zo een enorme markt geopend voor de buitenlandse ondernemingen. Maar ze is niet in staat om de nefaste praktijken van de ondernemingen te controleren die zich vooral bekommeren om hun zakencijfer. Of de regering er in zal slagen om een groei op te leggen die meer eerbied vertoont voor het milieu en een gepaste energiepolitiek voert, is een andere zaak. De milieuproblematiek van de wereld speelt zich voor een groot deel af in China, gezien zijn omvang en zijn groei. ■

arbeidskracht naar beneden kan trekken. Dit kenmerk (dat reeds door Marx werd geanalyseerd) ontkracht het argument van de advocaten van de mondialisering die stellen dat de goedkope import uit China de consumenten ten goede komt. Als de huidige trend zich verderzet zullen deze voordelen waarschijnlijk progressief ruim baan moeten maken voor de concurrentiële nadelen. We zullen dan de getuigen zijn van het losbranden van de imperialistische aggresiviteit, met een nieuwe reeks protectionistische maatregelen, gelijkvormig aan de Europese quota, een nieuwe eis om de yuan op te waarderen en dit alles gehuld in holle frasen over de rechten van de mens en de verdediging van de tewerkstelling.

Maar het zijn eigenlijk de Chinese werkers en boeren die de sleutel van de ontwikkeling in handen hebben, en dit is geen holle frase. Wanneer zij er in slagen om zich, ondanks het repressie-apparaat van de partij en van haar eenheidsvakbond, te organiseren, een nieuwe herverdeling van de inkomens af te dwingen en een zekere controle uit te oefenen op de economie, dan is er een grote stap gezet. Dat zou het einde betekenen van de dubbele Chinese paradox : een economie die snel groeit en weinig uitdeelt, en een soort 'bureaucratisch staatskapitalisme' dat de meest weerzienwekkende trekken van het wilde kapitalisme niet langer kan combineren met totaal ontaard 'communisme'. ■

China's gewicht

Met zijn 1,3 miljard inwoners telt China zowat een vijfde van de wereldbevolking. Des te spectaculairder zijn daarom de economische prestaties. In de laatste twee decennia steeg het BBP met gemiddeld 9% per jaar en werd dus zes keer groter. De omvang van zijn economie haalt vandaag die van een aantal belangrijke Europese staten in. Maar het BBP per hoofd is nog erg laag (\$4000 per jaar in vergelijkbare aankoopkracht, tegen 25.000 in Frankrijk). De actieve bevolking telt 757 miljoen mensen waarvan zowat 490 miljoen in de landbouwgebieden. Zij is voor 46% werkzaam in de landbouw, 18% in de industrie en 36% in de diensten. De Chinese export steeg aanzienlijk, van \$10 miljard in 1978 tot 226 miljard in 2002, d.i. ongeveer 4% van de wereldexport. Met zijn \$450 miljard is de gecumuleerde stock buitenlandse investeringen in China de vijfde van de wereld (die van de V.S. bedraagt 1.300 miljard). ■

Kort & KRACHTIG

Een Mexicaanse kruidenierster wint tegen Coca Cola

Raquel Chavez is geen gewone kruidenierster. Ze heeft het aangedurfd klacht in te dienen tegen Coca Cola, die haar wilde verhinderen een product van een Peruviaanse concurrent te verkopen. Na een lang juridisch gevecht heeft de rechtbank haar gelijk gegeven. Het Mexicaanse filiaal van Coca Cola werd veroordeeld tot het betalen van 15 miljoen dollar aan de Mexicaanse staat omdat ze de regels van de vrije concurrentie aan haar laars heeft gelapt. Niet zo slecht, die vrije concurrentie...

Raquel verkocht flessen Big Cola, een onderneming opgericht door een Peruviaanse zakenman in 1990. Het merk Big Cola heeft snel haar plaats veroverd in Latijns-Amerika en vooral in Venezuela, waar het kan surfen op het anti-Amerikaans gevoel. Coca Cola bood zelfs geld aan opdat de handelaars de Big-Colaflessen zo ver mogelijk uit het zicht van de klanten zouden zetten. "Voor mij was het een kwestie van commercieel te overleven, maar ook van waardigheid," gaf Raquel Chavez als commentaar. "Mexico is een vrij land. Een multinational moet me niet komen dicteren wat ik moet verkopen in mijn winkel."

Miserable failure (ellendige mislukkeling)

Typ dit woord op google.be, klik dan op "Ik doe een gok" (Engels: "I'm feeling lucky") en waar beland je? De eerste die ons een SMS stuurt op het numero 0486696927 met het resultaat, krijgt de felicitaties en een dikke kus van de redactie.

Google earth: onze kameraden vrij!

Niet iedereen is tevreden met de nieuwe aanbieding van google. Via de website earth.google kan je driedimensioneel een massa satellietfoto's raadplegen, zeer gedetailleerd. Tot nu toe was deze informatie voorbehouden aan militaire en geheime diensten. Maar sinds kort kan elke puber de ligging bestuderen van gevangenissen, bruggen en andere gevoelige plaatsen. Wanneer gingen we die politieke gevangenen weer bevrijden?

Solana, recidivist, trap het af!

Alsof de Palestijnen bedreigen "als ze op Hamas stemmen" (zie elders in dit nummer) en een kritisch rapport voor Israël niet publiceren "om het vredesproces niet te bemoeilijken" niet voldoende was, volhardt onze Hoge Vertegenwoordiger voor de buitenlandse politiek van de UE in de boosheid. Tijdens het bezoek van Evo Morales, de kersverse Boliviaanse president, spelt Solana hem de les: "Je moet

juridische zekerheid geven aan de buitenlandse investeringen in Boliviaë." Solana, word wakker. Het is gedaan met de kolonisatie. Het volk van Boliviaë moet er niets meer van hebben. En die van Venezuela en Cuba ook niet. En anderen zullen volgen. Ze hebben er hun buik van vol, van jouw bemoeienis ook trouwens, dus trap het af!

De LCR tegen een regeringsprogramma met de PS

Onze Franse kameraden van de Revolutionair-communistische liga LCR zullen niet deelnemen aan vergaderingen van de linkerszijde als deze een "regeringsprogramma" gaan bediscussiëren met de Socialistische partij. "Als het gaat om een vergadering van heel de linkerszijde om te zien wat we kunnen doen voor 2007 om alle plannen van de rechterzijde en van het patronaat in de prullenbak te doen belanden, in dat geval doen wij natuurlijk mee", zei Alain Krivine voor de micro van RTL. "Maar als het gaat om een regeringsprogramma te bedisselen, dan spelen wij niet mee," voegde hij eraan toe. Voor Krivine en zijn kompanen is het uitgesloten dat de LCR een regeringsprogramma gaat bespreken met voormalige ministers als Strauss-Kahn, de PS, mensen die toen ze aan de macht waren evenveel, zoniet meer geprivatiseerd hebben dan rechts." Krivine heeft trouwens de KP opgeroepen "de eenheidsdynamiek niet te verprutsen die is ontstaan tijdens de campagne voor een nee aan de Europese grondwet".

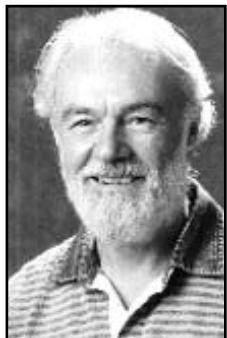

De neoliberale wending sinds eind de jaren '70 is een poging de klassenmacht van het kapitaal over de arbeid te herstellen. Dat proces neemt de vorm aan van de financierisering van de economie. In het neoliberale model accumuleert het financiële kapitaal echter minder via het productieproces, en vooral via 'accumulatie door onteigening'. Dat laatste concept komt van de bekende marxist David Harvey, die daarmee een belangrijke bijdrage levert voor het begrijpen van het neoliberalisme.

DOOR M. LIEVENS

Het nieuwe IMPERIALISME

David Harvey is prof antropologie aan de City University in New York en is vooral bekend omwille van zijn sociaal-geografisch werk. Enkele van zijn bekendste boeken zijn 'The Condition

of Post-modernity', 'The limits to Capital', 'Spaces of hope', 'Spaces of Capital' en 'Paris - Capital of Modernity'. Recent verscheen zijn boek 'The New

Imperialism', waarin hij een bijzonder scherpe analyse maakt van de machtsconcentratie van het financieel kapitaal onder het neoliberalisme en van de poging van de VS om door de concentratie van die financiële macht de dominante imperialistische kracht te blijven.

Doorheen het neoliberale project herwon het kapitaal volgens Harvey zijn capaciteit om als klasse te handelen. Het was vooral de beslissing van Paul Volcker (de toenmalige voorzitter van de Federal reserve) in 1979 om de rentevoeten fors de hoogte in te stuwen, die de grondslag legde voor de neoliberale omwenteling. In één klap zaten tal van afhankelijke landen met een torenhoge schuldenlast, schoot de waarde van de dollar de

hoogte in, en was de basis gelegd voor de oprichting van een renteniersklasse, die onder het keynesianisme met zijn lage rentevoeten nagenoeg onbestaande was. Het Amerikaanse financiële kapitaal vond in de republikeinse partij haar politiek verlengstuk en kon door een alliantie met de 'christian right' een voldoende volkse basis vinden voor de realisatie van haar project: een oplossing forceren voor de blokkering van de kapitaalsaccumulatie uit de jaren '70. De neoliberale staat trok daartoe volledig de kaart van de financiële belangen. Rond de financierisering van de economie, een onstabiel en stapsgewijs proces dat langzaam de hele wereld overspant, consolideerde de burgerlijke klasse opnieuw haar machtspositie.

ACCUMULATIE DOOR ONTEIGENING

Die financierisering leidde tot een nieuw type accumulatie dat Harvey 'accumulatie door onteigening' noemt. Hij onderscheidt die van de zogeheten primitieve accumulatie en van het proces van uitgebreide reproductie. Primitieve accumulatie is het geheel van woeker,

'enclosures' van de grond en de vaak gewelddadige 'scheiding van de producenten ten opzichte van hun productiemiddelen' dat historisch aan de oorsprong ligt van de kapitalistische productiewijze. Door dat proces ontstaan enerzijds kapitalen die geïnvesteerd kunnen worden, en anderzijds mensen die niets anders hebben dan hun arbeidskracht om te verkopen. Uitgebreide reproductie is het 'normale' verloop van het kapitalisme: arbeiders produceren meerwaarde, die bij het oorspronkelijke kapitaal wordt gevoegd. Zo worden enorme kapitalen geaccumuleerd.

OMGEKEERDE HERVERDELING

De economische groei bedroeg zo'n 3,5 % in de jaren '60, 2,4 % in de jaren '70 en slechts 1,4 % en 1,1 % in de jaren '80 en '90. De conclusie is duidelijk volgens Harvey: het neoliberalisme faalde om wereldwijd groei te realiseren. De belangrijkste reden waarom het toch zo sterk blijft, is zijn succes vanuit het standpunt van de bovenklasse. Het neoliberalisme genereerde een enorme herverdeling van de rijkdommen ten voordele van de bezitters van het financieel kapitaal. De mechanismen via dewelke die herverdeling plaatsvindt, noemt Harvey nu 'accumulatie door onteigening'. In zekere zin gaat het om de verderzetting en verspreiding van praktijken van primitieve accumulatie. Die laatste term reserveert Harvey echter voor gevallen als China of Rusland, waar doorheen primitieve accumulatie een nieuwe kapitalistische klasse wordt gevormd. Accumulatie door onteigening is daarentegen het geheel van mechanismen via dewelke de reeds bestaande kapitalistische elites in de

VS rijkdommen van over de hele wereld toe-eigenen. Voorbeelden zijn legio: de privatisering van openbare diensten, van culturele en intellectuele vormen en van de 'commons', legt grote nieuwe velden open voor accumulatie; de enorme speculatieve financiële stromen met in hun zog de schuldenlast van de derde wereld; de manipulatie en het beheer van crises, die de politiek van structurele aanpassing en dus van het leegzuigen van vele afhankelijke landen mogelijk maakt; en de omgekeerde herverdeling binnen de staat via privatisering, fiscaal beleid en allerlei cadeaus aan bedrijven. Alle zijn het mechanismen waardoor bestaande rijkdommen van overal ter wereld door het financieel kapitaal uit de imperialistische landen worden toegeëigend.

STRATEGIE

Accumulatie via loonarbeid schept een duidelijke tegenstelling: de georganiseerde arbeiders zijn vrij gemakkelijk te organiseren rond een aantal economische en politieke

eisen. Accumulatie door onteigening daarentegen is een gefragmenteerd proces ('een privatisering hier, een financiële crisis daar'). Het gaat om een echte klassenstrijd, maar accumulatie door onteigening verhult dat klassen karakter, vooral dan vanuit het standpunt van de verliezers. Dat bemoeilijkt de organisatie en eenmaking van het verzet. De link vinden tussen beide klassenbewegingen is dé strategische inzet voor de strijd tegen het nieuwe imperialisme. De andersglobaliseringsbeweging betekent op dat vlak een grote stap vooruit. Veel concrete strategische aanzetten geeft Harvey niet, maar zijn analyse is een must. ■

Harvey, David, The New Imperialism, Oxford University Press, 2003, 253 pagina's.

Op het internet circuleert een kortere, bijzonder boeiende analyse van het neoliberalisme door Harvey onder de titel "Neo-liberalism and the restoration of class power".

Vervolg artikel "Working poors made in Europe"

nam ook de werkonzekerheid spectaculair toe. In 1990 bedroeg het aandeel van de deeltijdse jobs 10,4 procent, in 2003 was dat al 21,6 procent. Het aantal uren interimarbeid is geëxplodeerd van 26,4 miljoen uren in 1985 tot 129,2 miljoen in 2003 (11). En dan hebben we het nog niet over de veralgemeende afname van de koopkracht, die voor werknemers tussen 1996 en 2005 afnam met 2,08 procent (12). Vandaar dat het huidige offensief van patronaat en regering tegen de lonen en de index zo ongehoord is.

INHAALBEWEGING

Het is van belang om te benadrukken dat de uitbreiding van het fenomeen van 'werkende armen' nauw verbonden is met de achteruitgang van de krachtsverhoudingen tussen de wereld van de arbeid en het Kapitaal. Voor de kapitaalbezitters gaat het erom in het hart van het productieproces een nieuwe regulatiewijze in

te voeren inzake loonverhoudingen en organisatie van de arbeidsmarkt. De individuele verzwakking die het resultaat is van te moeten leven onder de armoedegrens terwijl je toch een job hebt, zorgt ervoor dat werknemers, zowel individueel als collectief minder in staat zijn om zich te verdedigen en eisen te stellen.

De strijd tegen de ontwikkeling van armoede bij werkende mensen moet gericht zijn tegen de fundamentele oorzaken van het probleem: er moet een inhaalbeweging komen wat betreft de lonen en uitkeringen en de flexibele en onzekere arbeid moet aan banden worden gelegd. Die oriëntatie moet leiden naar een algemene strijd tegen de neoliberale politiek, die enkel tot doel heeft om de maatschappelijk geproduceerde rijkdom te herverdelen ten gunste van de rijksten en de arbeidersbeweging te verzwakken.■

Noten:

- (1) " Ajuste neoliberal y pobreza salarial : los working poors en la Union Europea ", Bibiana Medialdea et Nacho Alvarez, Viento Sur n°82, september 2005.
- (2) " Working poors in Europe : a partial basic income for workers ? ", Strengman-Kuhn, Basic Income European Network Genève 2002, geciteerd par B.Medialdea et N.Alvarez.
- (3) "Les Working poors dans l'Union européenne ", Infofiche van de "Fondation européenne pour l'amélioration des conditions de travail", 2001.
- (4) " Pauvreté des travailleurs ", Population et conditions de vie, Eurostat 2005.
- (5) N.Medialdea et N.Alvarez.
- (6) " Pauvreté des travailleurs " Eurostat 2005.
- (7) OECD, <http://www.oecd.org>
- (8) N.Medialdea et N.Alvarez.
- (9) " Activité, précarité, chômage : toujours plus ", Margaret Maruani, tijdschrift OFCE n° 90, 2004.
- (10) De Werker, 13/01/06
- (11) "Het neoliberale bedrog" M. Lievens, SAP, 2005.
- (12) " 96-05 : Dix ans de pouvoir d'achat ", Rapport van het CRIOC 2006.

Starflam is een geëngageerde Luikse rapgroep die ook in Vlaanderen de hitlijsten inpalmt. Twee groepsleden, Seg en Akro, namen in december een nieuwe CD op samen met leerlingen uit enkele Luikse middelbare scholen, onder wie vele migrantenjongeren. Wekenlang werkten de twee rappers samen met de jongeren, in het kader van hun cursus Frans. Rood haalde de twee even voor de micro in het Jeugdhuis van Thier.

INTERVIEW DOOR SÉBASTIEN BRULEZ

STARFLAM

RAP ALS KLANKBORD VAN DE SOCIALE BEWEGINGEN

WAAROM WERKEN JULLIE SAMEN MET SCHOLIEREN?

Seg : Wij willen graag de fakkel doorgeven, die wij hier 15 tot 20 jaar geleden gekregen hebben. Hier in dit jeugdhuis begon het allemaal voor ons. We mochten repeteren in een klein achterlokaaltje. Dit was onze uitvalsbasis. Toen we bekender werden heeft ook het jeugdhuis daar voordeel uit gehaald. We toonden eigenlijk aan hoe belangrijk het is dat er jeugdhuisen zijn die kansen bieden aan jonge muzikanten. Zo verkreeg het jeugdhuis subsidies, waarmee ondermeer een bescheiden studio werd uitgebouwd. Het is in die studio dat we de opnames met die jongeren hebben gemaakt. Er is dus een continuïteit. Niet dat we van die jonge gasten absoluut muzikanten of rappers willen maken. Wij willen hen tonen dat ze zelf iets kunnen creëren, dat ze in staat zijn een zinnige tekst op papier te zetten enz. Vaak hebben die gasten al heel hun leven lang mogen horen dat ze niets

waard zijn. Wij willen hen tonen dat rappen helemaal niet zo moeilijk is. Ze kunnen toch spreken en schrijven. Dan ben je al een heel eind op weg. Je moet alleen maar vanuit een andere gedachte vertrekken. Ik denk trouwens dat ze fier zijn op wat ze gepresteerd hebben en dat was ons doel. Met ons project willen we hen ook duidelijk maken dat er best iemand in hen geïnteresseerd is en dat er concrete dingen gebeuren in hun wijk. Vaak werken we immers in nogal verloederde wijken. In diezelfde geest hebben we ook al met kinderen en gevangenen gewerkt..

ZIJN JULLIE BEGINNEN TE RAPPEN OM EEN BOODSCHAP OVER TE BRENGEN OF KREGEN JULLIE EERDER DOOR TE RAPPEN ZIN OM GEËNGAGEERDE DINGEN TE VERTELLEN?

Akro : We zijn niet gestart met rap. We hingen al rond in het hip-hop milieutje en begonnen met dingen als tag of break. De rap en het maken van eigen teksten kwamen er na ver-

loop van tijd pas bij. We staan natuurlijk erg onder invloed van de geest en de muziek van die tijd en dat was nu éénmaal rap met een sterke boodschap. Vandaar dat we ook zin hadden om stevige teksten te brengen in plaats van simpele rijmelarijtjes. Wat Franse rap betreft luisterden we veel naar groepen als Assassins, NTM of MC Solaar, die toch wel teksten met inhoud hadden. Hetzelfde geldt voor de Amerikaanse bands. Dat waren mensen met een overtuiging. Uiteraard leefden wij in een andere sociale realiteit, maar wij hadden evengoed onze sociale problemen waarover we konden schrijven.

Seg : Jammer genoeg duiken er vandaag meer en meer neoliberale boodschappen op in de rap. Het draait meer en meer om poen en merkkledij.

HOE STELLEN JULLIE JE OP TEGENOVER DIE EVOLUTIE?

Seg : Wij willen ons vooral positioneren ten opzichte van het sys-

teem waarin wij leven. Wij hebben helemaal geen zin om op iedereen zijn kap te zitten en ons beter te wanen dan de rest van de wereld. Wij zijn zoals iedereen deel van het systeem waarin we leven. Maar ik denk dat je met wat intelligentie heel wat dingen kunt doorprikken.

Zoals ik in één van mijn teksten zeg: "De Nikes aan mijn voeten verhinderen me niet om mijn ideeën te showen". Ik wil maar zeggen, het is niet omdat ik op Nikes loop, dat ik niet in betogingen kan meelopen... Dat is de tegenstelling uit dat nummer. Diezelfde tegenstelling merk je ook in de bewegingen tegen de malbouffe (fastfood) of tegen de globalisering. Het zijn de contradicties van onze generatie, die een beetje tussen twee stoelen valt. Nu goed, ieder moet voor zich maar een persoonlijke logica ontdekken in die chaos

IS RAP EEN MIDDEL OM SOCIALE ONGELIJKHEID AAN TE KLAGEN?

Akro : Dat hangt ervan af. Het is vooral een manier om uit te drukken wat er op je lever ligt. Als je ermee begint, op 15-16 jaar, ben je wat naïef en weet je trouwens niet of je boodschap enkel voor je buur dan wel voor een breder publiek bestemd is. Maar het belangrijkste is dat je met iets naar buiten komt en dat je dat kan kanaliseren in een tekst. Of het nu gaat om een rijmpje, een song of een CD met een rode draad.

Seg : In ieder geval is de rap gelinkt aan de periode waarin hij wordt gemaakt. Als de periode hard is en er bestaan belangrijke sociale bewegingen, dan zal die rap het klankbord zijn van die bewegingen. Het belangrijkste wat rap doet, is beschrijven wat er op zeker moment omgaat in een samenleving.

WAT DENKEN JULLIE OVER DE RECENTE GEBEURTENISSEN IN DE FRANSE BUITENWIJKEN?

Akro : Wat ik er een beetje jammer aan vind, als je het vergelijkt met andere bewegingen - zoals in 68 of zoals andere jongerenrevoltes - is dat ik de indruk heb dat er geen betoog meer is. De bevolking heeft niets te vertellen. De politici hebben geen verhaal en kennen enkel de taal van de repressie. Maar de revolterende jon-

geren hebben evenmin iets te zeggen.

BEDOEL JE DAT ER GEEN IDEEËN ACHTER ZITTEN ?

Seg : Laten we zeggen dat er een reëel probleem is dat aanleiding geeft tot de revolte. En dat ongenoegen en die afkeer zijn zeker en vast legitiem. Maar in de manier waarop het uitgedrukt wordt, ontbreekt het duidelijk aan diepgang en overtuiging. Dat maakt de revolte ook wat ongeloofwaardig en dat is het drama. Wat er vandaag in de banlieues gebeurt, is zeker niet nieuw. Er is een soort van totale ontkoppeling tussen de situatie van diegenen die naar buurten verdreven zijn die absoluut onleefbaar zijn en de politieke wereld, die dan voorstellen doet die helemaal niet beantwoorden aan de situatie. Sommigen willen vandaag zelfs doen geloven dat de rap aan de basis ligt van de revoltes en de rellen. Dat is in ieder geval helemaal niet juist. Rap doet niets anders dan vertellen wat de mensen elke dag meemaken. Het is niet de rap die de levensomstandigheden van die mensen creëert, de rap betreurt die omstandigheden enkel maar. De rap verantwoordelijk stellen voor de revoltes is hallucinant. Het betekent vooral dat de politici zelf hun verantwoordelijkheid willen ontlopen. Het klopt dat de teksten van die jonge rappers vaak wanhopig en soms zelfs agressief zijn, maar hun leven van elke dag is dat evenzeer. Als je iets aan die levenssituatie verandert, zullen die rapteksten ook wel veranderen. Die jongeren willen gewoon een toekomst. Helaas krijgen ze enkel maar doodlopende straatjes voorgeschoteld. En dan verbaasd zijn dat er opstanden van komen!

JONGEREN DOWNLOADEN MASSAAL MUZIEK VAN INTERNET. CD'S WORDEN VLOTJES GEKOPIEERD. WAT DENKEN JULLIE DAARVAN? IS HET EEN MANIER OM MAKKELIJKER EEN BREED PUBLIEK TE BEREIKEN?

Akro : We bevinden ons tussen twee vuren. Het is duidelijk dat wij in onze tijd cassettes hadden en dus ook massaal veel kopieerden. Dat is dus geen probleem. De verspreiding van muziek mag wat ons betreft best gratis zijn zodat een maximum aantal

mensen er toegang toe heeft en misschien wel naar één van onze concerten zal komen. Een artiest zelf kan je immers nooit downloaden. Toch is er ook een andere kant. Uiteraard is het goed dat muziek vrij toegankelijk is voor iedereen, maar anderzijds zien we bij elke CD de verkoop dalen ten opzichte van de vorige. Zeker Hip-Hop en R&B worden nu veel méér gedownload dan vroeger. Die terugloop is voor ons natuurlijk niet leuk.

Seg : Ik denk dat het om een zeer breed debat gaat. Er zijn verschillende problemen. Neem bijvoorbeeld onze eigen CD's. De laatste twee hebben we uitgebracht bij EMI. Die maatschappij klaagt er dan over dat het laatste album minder goed verkocht dan het vorige, door het downloaden. Maar wie heeft de licentie op de MP3 in handen? Inderdaad, EMI! Zij hebben dus zelf deze technologie aangekocht en er promotie voor gemaakt! (1) Wat ze dus verliezen aan één kant, winnen ze aan de andere kant gewoon terug. Zelfde verhaal voor Sony Music. Ook daar hoor je niets dan gejammer over de dalende CD-verkoop. Ondertussen verkopen ze wel een boel lege CD's en CD-schrijvers. Volgens mij verliezen

die niet echt bij de situatie. De enige echte verliezers in dit verhaal zijn de artiesten. Zij verkopen immers minder CD's terwijl ze de enigen zijn die direct afhankelijk zijn van hun CD-verkoop. ■

(1) In september 1999 plaatste EMI als eerste een downloadbare CD on line ("Hours" van David Bowie). Tijdens het eerste semester van 2005 steeg de digitale verkoop van EMI tot 44,6 miljoen pond (ongeveer 65 miljoen euro) wat overeenstemt met 4,9 procent van de inkomsten van de groep. De inkomsten van de digitale verkoop stegen met 191,9 procent ten opzichte van 2004.

Het kapersnest

De voorbij weken heb ik wat afgeschrans! Elk weekend vielen er weer mensen te zien. Als die zo goed zijn om voedsel op tafel te zetten en de kelder aan te vullen, dan kan ik niet meer weigeren! De verlokking roept en de NMBS staat klaar. Ook al kom ik dan soms terecht in linkse huizen waar de kerststallen en gewijde kaarsen mij bedreigend staan te begluren.

Op zo een dagen ontmoet ik af en toe dichters. Poëten van de gramschap waar ik graag tafel of toog mee deel. In Leuven was dat de onvolprezen Didi De Paris, die ik na een paar glazen gesommeerd heb om zo vlug mogelijk weer aan het schrijven te slaan. Om zijn pen te drenken in vergif, woede, vitriool, zoutzuur en wat moet op papier te gooien en te laten uitgeven... Ik betwijfel of hij mijn kreet gehoord heeft, hij was tussendoor de voorlopige jachtvelden aan het opzoeken. Dit weekend hadden we Jazzpoëet Ben Sluijs, zijn broer Don Fabulist en Peter Holvoet-Hanssen te gast. In hun theater van de fonkelende duisternis halen ze de grootste miserie uit de mens: ellende, verachting, bodemloosheid en uitzichtloosheid zijn deel van de toeschouwer. Na de voorstelling voelt je hersenpan aan als een onder de zetel samengerolde pluus van haartjes, stof en verscheurde papierdeeltjes. Holvoet verergert dit gegeven nog door er als een rochelende (de mens was ziek) toverkol konijnenkeutels absurdistische humor over te strooien. De minzame hersendief sluip 's ochtends mijn huis uit: 'Het ergste wat je kan doen is mensen wakker maken' zegt hij later.

Hoezeer ik mijn best doe, telkens komen we tijdens deze nachten bij het politieke bedrijf langs. Ik kan het nooit laten om de loftrumpet van de lokale politiek boven te halen. Voor mij zitten we met zijn allen in hetzelfde Holvoets Kapersnest van dwarsliggers, froetelaars en konteverkeerden! Politiek, dat is poëzie, rock en roll en tee-hater tegelijkertijd. Dit jaar zit ik tien jaar in een gemeenteraad en wat ik daar gezien heb is van hetzelfde niveau als de Fonkelende Duitsernis: mensen gingen af, werden af-gevoerd, af-gezet, stierven zelfs! Doorheen de rekeningen van de kerkfabrieken loopt een onzichtbare

bloedende non die haar sporen nalaat. Ik kreeg inspectie op het werk omdat de christen burge-meester mij er van verdacht geld van 't Uilekot te gebruiken voor mijn eigen politieke doeleinden. Zijn opvolger stuurde mij inspectie van de RVA bij het ochtendkrieken. Op de gemeenteraad kreeg ik alleen nog schriftelijke antwoorden. De secretaris van de feestraad gooide de rekeningen van de trappen toen ik ze kwam nakijken en op elk dossier dat ik inkeek werd een papiertje geplakt: 'Opgelet, dossier opgevraagd door raadslid De Bodt.' Na een tijdje vroeg ik er zo een twintigtal op per week, zodat opnieuw niemand meer wist waar ik mee bezig was. In die beginperiode werd er rond LEEF! een soort van Cordon Sanitaire gemaakt. Ik leerde er van dat men zich daar best goed kan in voelen én dat de bevolking zo iets aardig kan appreciëren. Over deze tien jaar hebben we trouwens een brochure uit. Hebben? filip.de.bodt@skynet.be

Nee, ik heb nooit begrepen dat heel wat linkse mensen zich *alleen* willen bezig houden met de grote 'Kondratieffs', de klassenstrijd, de teezen, antiteezen en sientezen. Ze moeten er zijn, maar het liefst vrij socialisme moet op lokaal vlak vertaald en uitgelegd worden. Niemand luistert nog als je mensen tegemoet treedt met slecht afgestoft links jargon. Dat socialisme moet zijn weg vinden van de bibliotheken naar de straat, voor het in de archieven terecht komt! Al diegenen die zich geroepen voelen om zich bij elke beleidsmaatregel af te vragen of dit de niet-rijken in de samenleving ten goede komt, worden naar de nieuwe barricaden gesommeerd (de gemeenteraadsverkiezingen van 2006) om de politieke instellingen te bestormen én er zetels te veroveren. Samen met diegenen die een hekel hebben aan culturele vervlakking, financieel gesjoemel, onrecht, een planeet die naar de verdoemenis gaat, worden ze verzocht mee de politiek te peperen. Geen procentjes, maar zetels. Hoe, blijft mij gelijk: alleen, in kartel, als onafhankelijke voor een lijst? Als je je onafhankelijkheid maar behoudt, recht krijgt om je mond open te doen, en achteraf blijft wie je bent!

FILIP DE BODT

inhoud

KORT	2
Bart Somers bakt het weer bruin	
EDITO	3
De havenarbeiders tonen de weg	
ECOLOGIE	4
Asbest doodt!	
MIDDEN-OOSTEN	6
Interview Hasan Youssef (Hamas)	
Sharon: oorlogsmisdadiger	
ACTUEEL	9
Zaventemse dokters in conflict met de Orde der Geneesheren	
SOCIAAL	10
Werknemers ontslaan	
Mannen weten waarom	
SAP	11
Nieuwjaarswensen voor de SP.A	
INTERVIEW	12
Eric Toussaint over het WSF	
DEBAT	14
De strijd tegen het generatiepact	
SOCIAAL	18
Working poors made in Europe	
INTERNATIONAAL	20
China, de geboorte van een reus	
KORT EN KRACHTIG	23
Korte nieuwsberichtjes	
MARXISME	24
Het nieuwe imperialisme	
MUZIEK	26
Starflam, rap als klankbord van de sociale bewegingen	

www.sap-pos.org

Rood

De wereld begrijpen om hem te veranderen.

Rood is een socialistisch maandblad dat wil bijdragen aan de opbouw van een antikapitalistisch politiek alternatief in België en Europa. **Rood** brengt verslag uit over de sociale strijd in België en elders. **Rood** wil ook een revolutionair-marxistische kijk bieden op de actualiteit. **Rood** opent haar kolommen voor iedereen die actief is in de beweging voor een andere wereld en wil met alle partners het debat aangaan over de noodzaak van een politiek alternatief voor de huidige linkerzijde. Het blad wil een kruispunt zijn waar linkse activisten elkaar tegen het lijf lopen. Zo wil **Rood** samen met anderen een politiek perspectief uittekenen voor de sociale bewegingen en de arbeidersbeweging.